

C. TH. JONGE JAN-
DE GROOT

HET GEHEIM
VAN DE WONDARK

Rie
Reinderhoff

HET GEHEIM
VAN DE WOONARK

Reinderhoff

HET GEHEIM
VAN DE WOONARK

DOOR

C. TH. JONGEJAN - DE GROOT

Met tekeningen van Rie Reinderhoff

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

INHOUD

	Blz.
1. Feest op komst	7
2. De grote verrassing - Maarten vertelt	12
3. Het grote feest	23
4. Den Briel wordt genomen	29
5. De optocht	33
6. Een „eerlijke” vinder - Maarten doet zijn plan uit de doeken	39
7. Beschuit met muisjes	46
8. De brief van Maarten - Donkere wolken	52
9. Dries Verhagen - Hertha's hondjes krijgen een pleeg- moeder	59
10. Evert vindt een spoor	66
11. In het hol van de leeuw	71
12. Het geheim van de woonark	76
13. Jaap heeft de bokkepruik op	81
14. Eind goed — al goed	84
15. Slot	91

HOOFDSTUK 1

Feest op komst

„In naam van Oranje doe open de poort!”

Hel en duidelijk klonk het wijsje door de prille voorjaarslucht.

„Heerlijk dat we zo'n mooie lente hebben,” zei mevrouw Ten Cate. „De serredeuren kunnen al heel de dag openstaan. Eet nog een boterham, Jaap. Je hebt er pas drie op.”

Dokter Ten Cate schudde het hoofd en keek op zijn horloge.

„Door die open tuindeuren hoort onze Jaap onmiddellijk het fluitje van Evert en dan heeft hij geen tijd meer om te eten.”

„Die Evert fluit altijd „De paden op, de lanen in”. En hij zal toch zeker niet om één uur al voor de deur staan?” zei mevrouw.

„Het is Evert toch wel, moeder,” zei Jaap. „Alle jongens fluiten nu „In naam van Oranje”, omdat het feest op 1 april valt, ziet u.”

„O, dat feest, dat feest! Jullie denkt, geloof ik, nergens anders meer aan,” zuchtte moeder.

„We zullen maar eindigen,” zei dokter Ten Cate. „Er zijn ook al patiënten in de wachtkamer.”

Jaap had moeite zijn gedachten bij het Bijbelhoofdstuk te houden, dat vader voorlas. Zijn gedachten dwaalden weg naar het feest, dat op 1 april gehouden zou worden, omdat Zeewijck dan zeshonderd jaar bestond. Dat feest zou even fijn worden als op Vlaggetjesdag. Dan lagen ook alle schepen gepavoiseerd in de haven. Maar nu zou er een lampionoptocht zijn en . . . Nee, nu

moest hij luisteren! Het verhaal van Naäman, de Syriër, was zo mooi en vader hield soms midden in het verhaal op en vroeg dan, of Jaap eens precies wilde vertellen wat hij gelezen had.

Gelukkig nam vader nu die proef niet. Vader had zijn gebed nog niet geëindigd, of Jaap vloog naar buiten. Evert zat rustig op het hek en floot lustig het hele versje over Den Briel.

„Je moet voortaan niet zo vroeg komen, joh. Ik moet toch eerst eten.”

„Jaap, ik heb nieuws. Vader heeft de programma's gekregen om te verkopen,” zei Evert. „Ik weet alles wat er te doen zal zijn. Eerst 's morgens muziek door het dorp en op het stadhuis toespraken en zo. En 's avonds een lampionoptocht en vuurwerk.”

„En geen historische optocht?” vroeg Jaap.

„Nee, maar . . . maar . . . nog iets veel fijners.”

„Hè toe, zeg het me nou,” zei Jaap ongeduldig.

„Er staat in het programma: Landing van de Geuzen in Den Briel. Vader zit in de feestcommissie en die weet precies wat er gebeuren zal. Coppelstock, de veerman, zal erbij zijn, en Lumey en het scheepsvolk.”

„Maar hoe kunnen die in de haven landen, als ze hier al wonen?”

„'s Morgens zal het hele gezelschap uitvaren en 's middags komen ze terug, nou en dan landen ze.”

„'k Wou dat we groot waren,” zei Jaap. „Dan zouden wij ook Geuzen kunnen zijn.”

Op weg naar school raakten de vriendjes niet uitgepraat over het feest. Telkens voegden zich andere jongens bij het tweetal en die kregen dan het verhaal van de feestelijkheden weer te horen en allemaal waren ze het er over eens: die landing van de Geuzen, dat zou het fijnste van heel de dag worden!

Mijnheer Van Voorde had heel wat moeite om de klas stil te krijgen die middag. Glimlachend hoorde hij het gegons aan. Hij

moest maar wat geduld hebben met zijn klantjes, die zo vol waren van hun feest.

Gelukkig zaten ze muisstil, toen de hoofdonderwijzer binnenkwam. Maar toen die vertrok, was mijnheer Van Voorde ten einde raad, want wat die mijnheer Wilkens de klas toch in rep en roer had gebracht! Die had gezegd, dat er ook een paar scheepsjongens in de stoet zouden meelopen en die jongens zouden gekozen worden uit deze hoogste klas.

En om nu ieder een eerlijke kans te geven, zou mijnheer Van Voorde een wedstrijd uitschrijven in het maken van een opstel over de inname van Den Briel. Twee opstellen zouden dan gekozen worden. Mijnheer zou wel letten op het schrift, maar toch vooral ook op de inhoud.

Ja, maar wat wisten ze nu eigenlijk nog van die Geuzen af? „Berg je rekenschriften maar op,” zei mijnheer Van Voorde. „Ik zal jullie die geschiedenis van de Geuzen nog eens haarfijn vertellen en dan houden we maandag de wedstrijd. En nu, goed luisteren, hoor!”

Die aanmaning hadden de jongens niet nodig. Wat kon die meester mooi vertellen. Je zag gewoon de schepen, het waren er zesentwintig, de Maas opvaren. De schepen van de schippers Daem en Brandt voeren voorop en de andere volgden. Op zondag 1 april 1572 was dat geweest.

De Briellenaren dachten, dat het koopvaardij-schepen waren, maar de Brielse veerman Jan Pieterszoon Coppelstock was de enige, die aan Watergeuzen dacht. Hij zette zijn passagiers gauw aan wal en voer naar de vloot. Hij vroeg naar Bloys van Treslong, omdat diens vader baljuw van Den Briel was geweest. Coppelstock werd bij Lumey gebracht en kreeg diens ring mee om het stadsbestuur te overtuigen, dat de Watergeuzen voor Den Briel lagen.

De poorten waren gesloten. Coppelstock werd binnengelaten.

Lumey had de boodschap meegegeven, dat hij alleen kwam om de belasting van de tiende penning ongedaan te maken.

Burgemeester Necker vroeg hoe sterk de Geuzen waren en Coppelstock jokte, dat het er wel vijfduizend waren. Burgemeester Necker stemde met Klaas Jansz, koekebakker, voor overgave, maar dat bericht bereikte de Geuzen wel wat laat. Zij gingen aan land en naderden de Noorderpoort. Deze poort werd door de ongeduldige Roobol in brand gestoken met takkenbossen, stro en pek en opengeramd met een stuk mast. 's Avonds trokken de Geuzen Den Briel binnen en toen zag burgemeester Necker, dat er maar tweehonderdvijftig Geuzen waren.

Zo werd Brielle, de sleutel van Holland, voor de Prins bewaard. „Ziezo jongens, dat is het verhaal.”

Evert stak zijn vinger op.

„Maar als er zesentwintig schepen binnenvaren met tweehonderd vijftig man, wordt het toch nog een historische optocht en dan kan ook de hele klas wel meedoen,” zei hij.

„Och welnee, domoor, dat zou immers niet kunnen. Ik heb gehoord, dat er in de haven van Zeewijck twee schepen zullen binnenlopen, maar dat is van later zorg.”

Toen de school uitging, bleef de zesde klas nog even napraten op het schoolplein, maar Evert trok zijn vriendje Jaap mee.

„Vader heeft in de winkel een boek over vaderlandse geschiedenis en daar staat een heleboel in over de Watergeuzen. Ik vraag, of we dat lezen mogen.”

„Maar is dat niet oneerlijk tegenover de anderen?”

„Welnee,” vond Evert, „denk eens aan Rob Wilkens. Zou die niet met zijn vader praten over het opstel en zo meer gegevens krijgen?”

Boekhandelaar Groeneveld gaf de jongens wel drie boeken over vaderlandse geschiedenis te lezen. Jaap mocht er ook een mee naar huis nemen, maar hij moest zorgen, dat er geen smetje op kwam, want de boeken moesten verkocht worden.

Samen pluisten ze alles uit wat er over de inname van Den Briel te vinden was. Ze wisten, hoe de Watergeuzen er uitzagen en nog veel meer.

„Ik zet er in mijn opstel een paar namen van schepen bij, zoals „D'groene Wallevisse” en „Tgouwe Paerd”,” zei Evert.

„En ik zet, dat de schippers ringen in de oren hadden en dat ze een rapier droegen. Dat heeft meester allemaal niet verteld.”

„En dat weten wij,” lachte Evert en ze waren ervan overtuigd, dat ze een goede kans maakten om mee te doen aan de optocht.

„Als jouw vader toch geen boekwinkel had . . . !” zei Jaap.

„Laten we de huid maar niet verkopen voor de beer geschoten is,” vond Evert. „Misschien hoort er maar één van ons tweetjes bij de winnaars en dan zou het lang zo leuk niet zijn.”

„Nee, dan zou 't lang zo leuk niet zijn,” herhaalde Jaap. „Als jij niet wint, blijf ik net zo lief aan de wal.”

„Dat weet ik zo net niet,” plaagde zijn vriendje.

„Laten we maar afwachten,” vond Jaap en dat was het enige wat erop zat.

HOOFDSTUK 2

De grote verrassing - Maarten vertelt

Jaaps vader zat heerlijk lui in een gemakkelijke stoel en rookte een sigaartje. Het leek erop, dat hij een vrije avond zou hebben en dat gebeurde een dokter niet zo vaak. Geen ernstige patiënten, weinig ziektegevallen op het dorp. Neen, dat kon wel eens een rustig verblijf in de huiselijke kring worden.

Mevrouw Ten Cate en Jaap vonden het heerlijk, dat vader thuis was. Jaap had zijn postzegelalbum al te voorschijn gehaald en moeder kwam met een goudgele eigengebakken cake binnen.

„Het is net zondag,” zei Jaap. „Ik zou willen . . .”

R-r-r-ring, ging de telefoon.

„Daar heb je 't al,” zuchtte de dokter. „We hebben te vroeg gejuicht. Een dokter is nooit baas over zijn eigen tijd.”

Maar dit keer had de telefonische boodschap niets met patiënten te maken. Moeder en Jaap zagen het gezicht van dokter Ten Cate opklaren, toen hij zei: „Wat zegt u? Jaap en Evert allebei? Neen maar, dat is . . . wel, dat is prachtig voor de jongens. Dank u, dank u.”

Hij wendde zich tot zijn zoontje.

„Kom zelf maar even aan de telefoon, Watergeus. Mijnheer Van Voorde heeft samen met mijnheer Wilkens de opstellen beoordeeld . . .”

„En wij mogen scheepsjongen zijn,” juichte Jaap.

Hij begon in de rondte te springen als een Indiaan op het oorlogspad, maar zijn vader pakte hem in de kraag en duwde hem in de richting van de telefoon. En toen hoorde Jaap zelf, dat hij scheepsmaatje mocht zijn.

„Weet Evert het al, mijnheer?” vroeg hij, want hij hunkerde ernaar om met zijn vriendje over hun slagen te praten.

„Ik heb geprobeerd het ook hem door de telefoon te vertellen, maar ik krijg geen gehoor.”

„Dan hebben ze de telefoon niet overgeschakeld,” zei Jaap. „Als ik hem wel eens opbel over een som, kan ik hem soms ook niet aan 't toestel krijgen.”

„Zo, zo, jongetje,” plaagde mijnheer Van Voorde, „maken jullie je huiswerk wel eens samen? Enfin, we zullen vanavond maar niet zo nauw kijken. Als je wilt, mag jij het nieuws wel aan je vriendje gaan vertellen.”

Vader en moeder vonden het eigenlijk niet goed, dat Jaap nog naar het dorp ging. 't Beloofde hier zo gezellig te worden en 't was niet zo vroeg meer.

„Heus vader, ik zal alleen maar even heen en weer racen op mijn fiets. Ik ben met een halfuurtje weer terug.”

Jaap hield woord. Hij fietste naar het dorp, belde aan het huis van zijn vriendje of er brand was en toen Everts vader mopperend over het late gebel door de donkere winkel naar de voordeur stommelde, zag Jaap het hoofd van Evert nieuwsgierig uitsteken uit het raam boven de winkel en hij danste in het rond en zong: „En wij hebben de prijs en wij hebben de prijs gewonnen.” Evert stormde naar beneden en wilde zijn vriendje naar binnen trekken om te weten te komen, waar ze nu de kleren vandaan moesten halen en of ze mee mochten varen naar zee op die eerste april, maar Jaap verklaarde, dat hij alleen maar wist, dat zij de hoogste prijzen behaald hadden in de opstellenwedstrijd.

„Met mijn vaders hulp,” pochte Evert.

„Ja, en als dank daarvoor word je dan uit je kamer gebeld, of de

Watergeuzen werkelijk Zeewijck zijn binnengevallen. Kijk nu toch. De hele winkel is verlicht. Ik krijg nog een bekeuring, omdat ik zo laat een klant in de winkel heb."

„Ik ga alweer, ik ga alweer," riep Jaap. „Morgen, joh! Morgen praten we verder."

Ja, de volgende morgen praatten ze verder. Eerst moesten de jongens op de speelplaats het grote nieuws horen en toen kwam mijnheer Wilkens de klas ook binnenvallen om de prijswinnaars geluk te wensen. Het werk van de vriendjes werd voorgelezen en toen was de hele klas wel overtuigd, dat het fijne opstellen waren en dat er een heleboel in stond, dat zij niet wisten.

„En waar halen jullie nu zo'n ouderwets pakje vandaan en hoe zie je er dan uit?"

Ja, dat wisten ze zelf ook niet en mijnheer Van Voorde kon hen ook niet inlichten.

Maar de hoofdonderwijzer kon dat wel, want die zat in de feestcommissie. Hij riep het tweetal na vieren bij zich en zei, dat het niet aardig zou zijn, als het hele dorp van te voren al precies zou weten wat er gebeurde en dat ze daarom maar heel geheimzinnig moesten gaan doen. Verder moesten ze gaan naar een adres, dat hij hun geven zou. Het was het huis van Maarten Pronk, dat even buiten het dorp lag. Maarten Pronk zou namelijk Coppelstock, de veerman, zijn en hij had de regeling van de kostumering.

Dokter Ten Cate trok zijn wenkbrauwen op, toen hij hoorde, dat Maarten Pronk de hoofdrol zou krijgen bij de landing.

„Maarten Pronk, dat is de schipper, die ze Maarten van Antje noemen."

„Hij is geen schipper," zei Jaap. „Hij helpt wel eens op de visafslag en heel vaak staat hij aan de haven. Hij heeft een grote herdershond. Hertha heet die."

„In ieder geval is die man wel schipper geweest. Hij was vroeger een vrolijke kwant, maar hij heeft kort na elkaar zijn vrouw en

zoon verloren en na die tijd is hij wat eenzelvig geworden. 't Doet me plezier, dat hij zich heeft laten vinden om mee te doen aan de feestelijkheden. Gaan jullie maar eens gauw naar hem toe. Dat brengt wat leven in de brouwerij voor hem."

Zo stapten Jaap en Evert op de eerstvolgende vrije woensdagmiddag naar hem toe. Enigszins schoorvoetend naderden ze het huisje, dat wat afgezonderd in de duinen lag.

„Dat lijkt het huisje van Hans en Grietje wel,” zei Jaap. „Er is niets te zien.”

„Maar er is genoeg te horen,” grinnikte Evert. „Dat beest gaat te keer als een razende. Zou hij vastliggen?”

Gelukkig had Maarten de jongens al zien aankomen. Hij kalmeerde zijn hond en nodigde de jongens uit om binnen te komen. Het was echt een kamer van een zeerob. Op de schoorsteen prijkten schelpen in allerlei vorm en kleur. Op het ouderwetse mahoniekabinet stond een opgetuigde logger en voor het raam lag een fles, waarin een rank vlinderlicht scheepje te zien was met een fijne tuigage van zijden draad.

„Hebt u dat zelf gemaakt, Maart . . . mijnheer Pronk?”

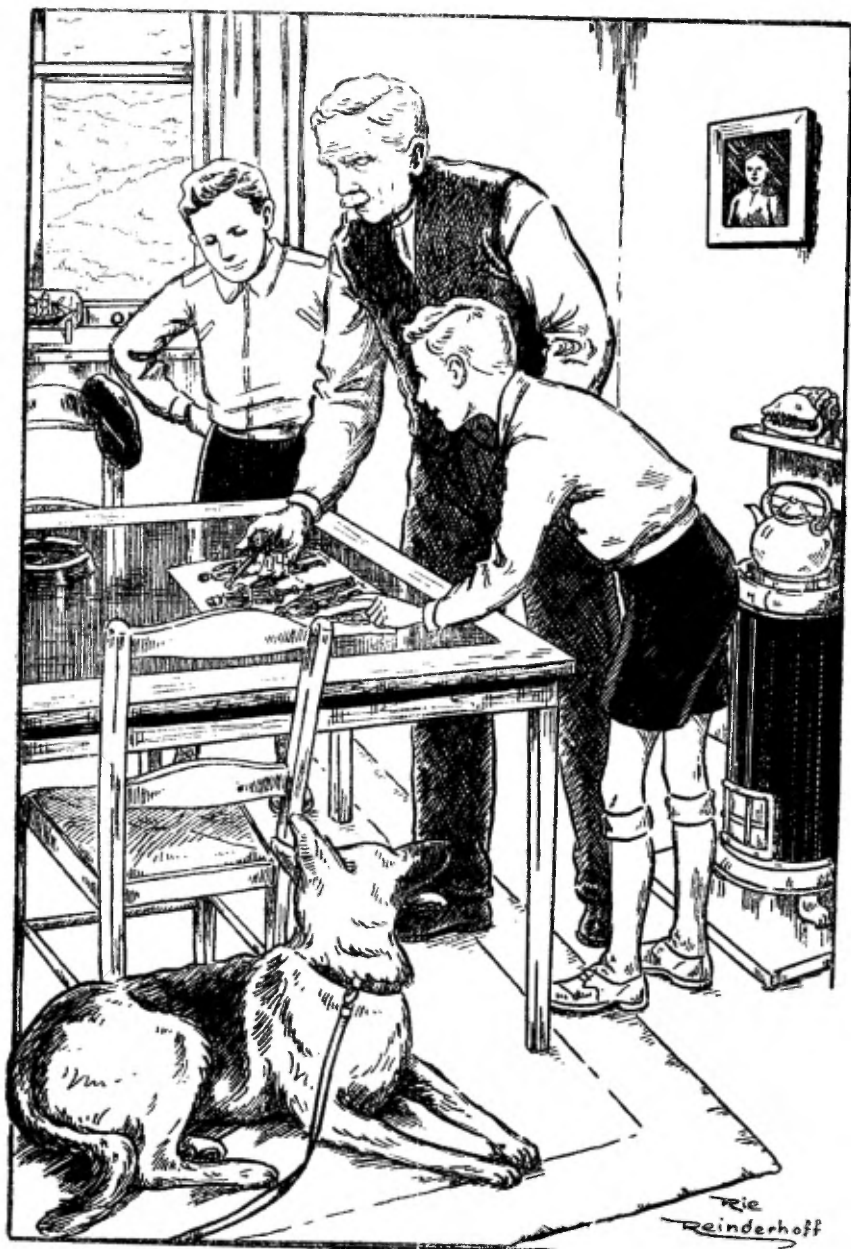
„'t Is Maarten, hoor,” zei de schipper. „'t Is voor het hele dorp Maarten, Maarten van Antje, maar dat laatste hoef je er niet bij te zeggen. Wacht eens, wat vroeg je ook weer? Of ik die scheepjes zelf gemaakt heb? Ja hoor, daar had ik vroeger echt plezier in.”

Jaap keek naar het gezicht van Maarten, dat nu zo vriendelijk leek met al die rimpeltjes en 't was gek, hij lachte wel, maar 't was toch net, of hij bedroefd was.

„Maakt u ze nu niet meer, Maarten? Ik zou zo graag zien, hoe u zo'n scheepje in de fles krijgt.”

„Nee jongens, dat doe ik nu niet meer. Er is niet veel aardigheid meer aan, als je zo alleen in je huisje zit.”

Hij keek naar de twee portretten, die aan de muur hingen. De jongens zagen het en werden er stil van.

Gelukkig zorgde Hertha voor de vrolijke noot. Die stormde binnen en deed erg uitgelaten tegen de jongens. Zij trok Everts alpietje spelend uit zijn hand en legde het neer, alsof zij wilde zeggen: Probeer het maar eens van me af te nemen.

„Zo zie je, jongens,” zei Maarten, „dat blaffende honden niet bijten. Maar die muts is geen speelgoed, Hertha. Straks mag je even ravotten, maar nu moeten we eens gaan bekijken, hoe we onze scheepsmaatjes zullen uitdossen, want daar komen jullie toch voor, hè?”

Toen de hond vastgelegd was, haalde Maarten uit het kabinet wat gekleurde platen te voorschijn en legde die op tafel.

„We zoeken de kostuums uit en we sturen die met de maten van jullie aan een verhuurinrichting in de stad. Ik had gedacht dit pak voor jullie te laten komen. Kijk, zo zullen jullie er dan uitzien.”

„Dat lijken wel Volendammers,” zei Evert.

„Ja, inderdaad hebben die baaien broeken wel wat weg van die dracht, maar de trui en de hoge zwarte muts zijn anders.”

„Krijgen we ook ringen in de oren?”

„Daar nemen we wel een paar gordijnringen voor,” lachte Maarten. „En een kortjan ¹ maken we ook zelf. We zullen voor jullie wel de kleinste maat nodig hebben.”

„En die hoge laarzen?”

„Die moeten we in 't dorp zien te krijgen. In een vissersdorp is wel aan waterlaarzen te komen en anders zijn een paar hoge schoenen ook al voldoende.”

„Die hebben we zelf wel,” zei Evert.

„Dat is dan voor elkaar,” zei Maarten. „Maar nu zal ik jullie eens wat te drinken geven.”

„Dat hoeft heus niet,” zei Jaap bescheiden.

„Houd me nu maar eens even gezelschap,” zei de oude baas. „Ik zit immers altijd alleen.”

¹ zakmes van matrozen

„Mag Hertha ook weer binnenkomen?”

„Ga maar even naar buiten met Hertha. Zij heeft niet zo vaak vriendjes om mee te spelen en dan kan zij eens even heerlijk uithollen. 't Is alleen de grote vraag, of je haar mee kunt krijgen.”

Nu, dat was helemaal geen vraag. Hertha holde met de jongens door de duinen, rende stenen achterna en de jongens deden in wildheid niet voor haar onder.

Maarten stond voor het keukenraam en mengde chocola in de bekers. Hij volgde het spel van de jongens met de hond en glimlachte mistroostig. Zo'n hond toch! Wat had zij er een behoefte aan om eens uit te rennen. „En ik dacht nog wel, dat het dier het gezelschap van een oude eenzame man boven dat van de jeugd zou verkiezen.”

Toen de bekers met dampende chocolademelk klaarstonden, smeerde Maarten er nog een paar beschuiten bij. Maar hij moest verscheidene keren in de handen klappen, voor het vrolijke troepje kwam aanrennen.

„We hoorden u wel, maar we waren wel drie duinen ver,” hijgde Evert, „en we konden niet zo vlug terugkomen.”

„Jullie moesten nog maar eens vaker aanlopen,” vond Maarten.

„Ik geloof, dat Hertha erg in haar schik is met haar speelkameeraadjes. Ik wed, dat jullie haar mee krijgen.”

Neen, die veronderstelling klopte toch niet. Hertha likte een grote kom water op en zocht toen haar mand op om uit te rusten van het wilde gestoei en lichtte zelfs haar kop niet meer op.

Maarten zei, dat hij de kostuums direct zou bestellen en dat hij hen zou waarschuwen, als de pakjes er waren.

„Zaterdagmiddag hebben we weer vrij, dan komen we wel vragen,” zei Jaap. „Dan stoeien we ook weer met Hertha.”

„Maar dan hoeven we geen chocolademelk,” zei Evert.

Tegen de deurpost geleund, met zijn onafscheidelijke doorroertje in zijn mond, keek Maarten de twee vriendjes na.

„Ik heb het getroffen met mijn scheepsjongens,” mompelde hij.

„Het zijn een paar aardige bescheiden jongens. Ze mogen net zo dikwijls terugkomen als ze willen en ik zal een extra onsje chocoladepoeder voor hen nemen ook.”

Hij ging naar binnen en bukte zich om zijn hond te strelen.

„We kunnen best wat leven in de brouwerij gebruiken, wat jij!” Maar Hertha gromde alleen maar en gaf twee vrolijke kleine blafjes in haar slaap.

„Zij droomt nog van de stoeipartij,” dacht Maarten. „’t Is te hopen dat de jongens woord houden.”

De jongens hielden woord. De eerstvolgende middag, die ze vrij hadden, dwaalden ze naar het huisje van Maarten Pronk. Met de handen diep in de zakken gluurden ze door de ramen. Hertha zag haar speelkameraden het eerst en begon te blaffen van wonder en geweld.

Maarten, die wat had zitten knikkebollen, sprong op.

„Zo scheepsmaatjes,” zei hij, „jullie hebben dus woord gehouden. Kom vlug binnen, maar veeg goed je voeten, want ik ben even zuinig op mijn huisje als vroeger op mijn kombuis.”

Toen de hond onrustig heen en weer bleef lopen, zei Maarten: „Ga maar in je mand, Hertha. Het is nu geen weer om buiten te ravotten. We gaan eerst weer een lekkere beker chocolademelk maken en dan . . .”

„Dan gaat u vertellen van schipbreuken enzo,” riep Jaap.

Maarten gaf de jongens ieder hun beker om de cacao aan te mengen en lachte hartelijk.

„Jij denkt zeker, dat een zeeman zo eenmaal per jaar zijn schip verliest. Neen jongens, zo’n ramp heb ik in mijn hele lange leven maar eenmaal meegemaakt en dat was aan het begin van mijn zeemansloopbaan, op de eerste reis.”

„Maar daar moet u dan van vertellen, hoor!” zei Jaap.

Maarten liet zich niet lang bidden. Hij nam de bekers van de

vrienden aan, goot er de warme melk op en stak toen zijn doorroertje aan.

„Ja jongens, dat was op mijn eerste reis. Ik was toen tien jaar.”

„Maar toen moest u toch naar school?”

„Met die school keken ze toen niet zo nauw als nu,” grinnikte Maarten. „Bij ons thuis heerste roodvonk. Dat gaf in die dagen zes weken vakantie en toen mijn oom kwam vragen, of hij me mee mocht nemen op zijn schuit, gaf mijn moeder maar al te graag haar toestemming. Ik was toen zo'n lieverdje niet. Moeder dacht zeker: Opperuimd staat netjes.”

„En toen ging u naar zee,” jachtte Evert, die ongeduldig op het verhaal van de schipbreuk wachtte.

„Ja, toen ging ik naar zee op „De Vrouwe Hermina”. Och, och, wat werd ik geplaagd met mijn zeeziekte op die eerste reis. Maar lang konden ze me niet plagen, want na de eerste dag verdween alle narigheid en ik zong met de matrozen het hoogste lied uit.”

„Kon u al goed helpen?” vroeg Jaap.

Maarten haalde de schouders op.

„Een volleerde kracht was ik nog niet, maar de kok werd erg verkouden en lag meer in zijn kooi, dan dat hij in de kombuis was. Hij zorgde voor het maal en ik mocht de corveekarweitjes opknappen: afwassen en koffie zetten. Och, wat had ik een schik in dat popperige keukentje.

Maar toen kwam de mist. Als ik aan dek kwam, zag ik, dat we door een dikke wit-wollen wereld voeren en ik vond dat nog leuk ook. Ik kon maar niet begrijpen, waarom de schipper zo'n bezorgd gezicht zette. 't Was juist wel leuk. Je kon denken, dat je in de wolken voer en de zee was zo groot. Het zou wel heel toevallig zijn, als er nu juist een schip passeerde op het plekje, waar wij lagen te vissen.

„Laat die misthoorn toch ophouden,” riep ik in mijn zorgeloosheid. Maar de schipper zei, dat ik moest beseffen, dat we bij mist altijd in gevaar verkeerden.

Nu, ik geloofde niet in dat gevaar. Ik ging fluitend koffie zetten. Ik zou ze maar eens extra sterk maken, dan dachten ze niet meer aan die nare dingen.

En toen hoorde ik een heel sterke misthoorn, die de onze overstemde. Ja, de schipper had gelijk gehad. Er kwamen dus toch schepen heel dicht langs „De Vrouwe Hermina”. Hoe dicht ze passeerden, bemerkte ik in het volgende verschrikkelijke ogenblik. Daar boorde zich voor mijn ontzette ogen de neus van een groot stoomschip dwars door onze scheepswand. We waren overvaren.

Ik was ademloos van schrik. Als dat schip een meter verder naar binnen was gedrongen, zou ik verpletterd zijn door de zware stalen huid van het schip. Nu had ik niets anders te doen, dan de ankerketting van het schip te grijpen, die vlak voor mijn neus hing. Mijn voeten waren zo klein, dat ze de schalmen konden gebruiken als trapreden om naar boven te klauteren.

Met „De Vrouwe Hermina” was het gauw bekeken. Het duurde geen vijf minuten, of het schip lag op de bodem van de zee.

„Met man en muis vergaan,” dacht ik, terwijl ik boven in die ankerketting hing.”

„En . . . en was dat zo?” vroeg Evert.

Maarten liet de jongens even op het antwoord wachten. Door de spanning van het verhaal was zijn pijpje uitgegaan. Toen het weer brandde, vervolgde hij:

„Dat was de lichtkant van de zaak, jongens. Toen ik daar in die ketting hing, schreeuwde ik moord en brand, want ik was te klein en te ongeïfend om over de railing te klauteren. Door het lawaai van het zinkende schip hoorden ze me eerst niet, maar toen het stil geworden was, hadden ze me één-twee-drie aan boord gehesen. En wat bleek toen? De hele bemanning was gered. De mannen hadden niets anders behoeven te doen, dan over te stappen op het stoomschip.”

„Maar de kok lag toch in zijn kooi,” zei Evert.

„Ja, maar die was al naar boven gesneld, toen die misthoorn van het andere schip van dichtbij te horen was. Toen ik aan dek gehesen werd, stond hij te grienen als een klein kind, omdat hij in zijn schrik mij niet gewaarschuwd had. O, wat was hij blij, toen hij me zag. Hij omhelsde me en knuffelde me als een baby.”

„En toen durfde u toch zeker de eerste jaren niet meer mee?” zei Jaap.

Maarten lachte. „Ik was uit zeemanshout gesneden, jongens. Moeder hilde, toen ze het verhaal hoorde en wilde me schoenmaker laten worden, maar ze konden me niet eens meer naar school krijgen. Ik wilde pek ruiken, maar niet de pekdraad van de schoenlapper. Ik snakte naar de zee.”

„Maar voor de mist was u toen wel bang, hè?”

„Bang is het woord niet, jongens. God had me op die eerste reis wel laten zien, dat Hij wonderen kan doen, als Hij je wil bewaren, maar ik luisterde voortaan wel met ontzag naar de misthoorn.”

„Een fijn verhaal, Maarten,” zei Jaap. „Maar o, kijk eens, de regen is opgehouden.”

„En het zonnetje staat op doorbreken,” lachte de oude schipper.

„Nu mag Hertha ook nog even uithollen.”

„Nog een halfuurtje,” zei Evert. „Om vijf uur moet ik thuis zijn.”

Toen de jongens na de stoeipartij en het afscheid van Maarten naar huis gingen, zei Evert: „Fijn, dat het regende, Jaap, anders hadden we dat verhaal gemist.”

En daar was Jaap het mee eens.

HOOFDSTUK 3

Het grote feest

Grote gebeurtenissen werpen hun schaduwen vooruit. Al dagen van tevoren lagen de schepen gepavoiseerd in de haven. Vrolijk wapperden de vlaggetjes in de stevige voorjaarsbries. Het was volop lente en het leek wel, of maart zo'n schik had in het vrolijke schouwspel aan de haven, dat hij vergat zijn staart te roeren.

Twee schepen waren niet met vlaggen versierd. Die lagen stil te wachten tussen de andere. Wat voor namen die schepen droegen? Het waren de „Gijsbrecht” en de „Clasina”. Dat wist iedereen, maar niemand begreep, waarom er doeken over die namen hingen.

De schilder, die voor dag en dauw naar de haven was getrokken, wist het wel. Hij had de namen van de schepen weggekrabd en er andere voor in de plaats gezet. Geuzenschepen moesten oude namen dragen, had de feestcommissie gevonden en zo heette de „Gijsbrecht” nu „D'groene Wallevisse” en de „Clasina” droeg de naam „Tgouwe Paerd”.

Evert was er wat trots op, dat het de namen waren, die hij in zijn opstel gebruikt had.

O, wat gingen die laatste dagen langzaam. Maar eindelijk... eindelijk was het toch de laatste dag van maart. Maarten had met hen afgesproken, dat ze 's morgens al om vijf uur aan boord

zouden moeten zijn, want de schepen zouden uitvaren voor er iemand aan de haven was.

„Dan moet Evert maar bij ons komen slapen,” zei mevrouw Ten Cate tegen haar man. „Misschien kun jij hen dan even in de auto wegbrengen naar de haven.”

Maar daar was dokter Ten Cate niet voor te vinden.

„Ik wil voor iedere patiënt mijn bed uitkomen, vrouw,” zei hij, „maar niet voor twee stevige gezonde jongens en jij kunt je nachtrust ook wel gebruiken. We zullen daar wel wat anders op zien te vinden.”

En de dokter vond er wat anders op. Hij ging naar Maarten en die maakte het voor elkaar, dat Evert en Jaap 's avonds aan boord mochten komen van „D'groene Wallevisse” en daar zouden slapen. Maarten zou dan op de andere logger overnachten. De jongens maakten een luchtsprong van blijdschap, toen ze het nieuws hoorden. Ze renden naar het huisje van Maarten en vroegen, of Hertha dan ook aan boord meeging.

Maarten trok wel een bedenkelijk gezicht.

„Mijn hond kan moeilijk meelopen in de optocht en zij zal alles bij elkaar janken, als zij niet mee mag om Den Briel te ontzetten.”

„We leggen haar gewoon vast in de kajuit,” vond Evert. „De hele intocht duurt maar een uur. We gaan haar zo vlug mogelijk weer halen.”

„En als zij alleen moet blijven in uw huis, zal zij toch ook janken,” bedacht Jaap.

Zo gingen Coppelstock, de veerman, en zijn scheepsjongens 's avonds, toen 't donker was, aan boord van „D'groene Wallevisse”. De schipper van de „Gijsbrecht” had gewacht tot Maarten en zijn kornuiten aan boord waren.

„Ziezo, ik ga thuis slapen en morgenochtend om vijf uur hoop ik terug te zijn. Klim nu maar vlug de kooien in.”

De jongens keken eens rond. Wat een gezellige roef was dat. Het was net een klein kamertje. Er waren lange banken langs de wanden en er stond een fornuisje.

„Daar gaan we morgenochtend thee op zetten,” beloofde Maarten. „Maar nu klimmen jullie in je kooi. Evert boven en Jaap beneden en Hertha maar op de vloer. Ik zal een paar jutezakken voor haar neerleggen.”

De hond was al zo aan de jongens gewend geraakt, dat zij er niet naar taalde met Maarten mee te gaan. Deze had de jongens aangeraden vroeg ter kooi te gaan, maar die waarschuwing hadden ze deze avond niet nodig. Ze hadden er helemaal geen behoefte aan het liedje van verlangen te zingen. 't Was veel te leuk om net als echte zeelui in zo'n kooi te liggen.

„Mag ik boven slapen?” vroeg Jaap.

Evert keek wel een beetje sip. Hij zou het ook wel leuk gevonden hebben een klimpartijtje te maken om in bed te komen.

„Weet je wat we dan doen? We gaan eerst samen een poosje in de bovenste kooi liggen,” stelde hij voor, „en dan ga ik wel naar beneden.”

Jaap knikte. „'t Is toch nog te vroeg om te gaan slapen,” zei hij, „en dan weet ik een fijn spelletje. We doen net, of we echte bootslieden van de Watergeuzen zijn. Mijn kooi is een vijandig schip en dat moet jij proberen te nemen.”

„Dan moet jouw schip toch eerst geënterd worden.”

„Nee, het is al geënterd,” zei Jaap, „en nu moet jij proberen erop te klimmen.”

Jaap ging dwars in de kooi liggen en wachtte af. Wat was Evert van plan? Hij zou natuurlijk een kriegslist bedenken, want Jaap was verreweg in het voordeel. Er was een grote beddeplank voor de hoge kooi gemaakt en het zou niet gemakkelijk zijn er overheen te klimmen.

Ja, Jaap had goed gezien. Evert morrelde wat in de onderste kooi en trok er onverwacht de peluw uit.

„Wat ga je nou . . .”

Jaap kon zijn zin niet afmaken. Hij kreeg zo'n oplawaai met de peluw, dat hij bescherming zocht in een hoekje van de kooi. Evert haalde voor de tweede maal uit en wilde de hele peluw in de kooi slingeren. Het was zijn bedoeling dan met een fikse sprong de kooi van zijn tegenstander te bestormen, want Jaap zou zich niet zo vlug achter de borstwering uit kunnen wurmen. Maar Evert had buiten Hertha gerekend. Die had zich al heerlijk neergevlijd op de jutezak, maar zij kon toch moeilijk dulden, dat er een stoepartij gehouden werd zonder dat zij van de partij was.

Toen Evert dan ook voor de tweede keer uithaalde, wierp Hertha zich grommend op de peluw en scheurde met haar tanden een fiks stuk uit het goed. Evert, die niets van die ravage gemerkt had, zwaaide de peluw door de lucht en ontketende zo over zijn tegenstander een sneeuwvui van kapok.

Jaap, die de volle laag kreeg, gilte: „O joh, wat doe je? Ik stik, ik stik.”

Verschrikt slingerde Evert de peluw weg, maar het werd daar niet beter door. Wolken kapok dwarrelden door de lage kajuit. Hertha had de volle laag gekregen van deze laatste vui en was met één slag veranderd in een wit bepoederde hond. Zij proestte en schudde zich en zette zich toen met scheefgehouden kop in afwachtende houding neer om het vervolg van de worstelwedstrijd af te wachten.

Maar het spelletje was meteen uit. Vreselijk verlegen keken de jongens naar de aangerichte ravage.

„We moeten die peluw maar op zijn plaats leggen en wachten tot Maarten morgenochtend komt. Ik ga nu maar meteen in mijn eigen kooi.”

„Blijf maar hier, joh, anders kom je helemaal onder de kapok te zitten,” zuchtte Jaap.

Rie
Reinderhoff

Zo vielen ze samen in slaap en Hertha liet zich met een zucht in haar hoekje vallen. Zij moet gedacht hebben: Dat zijn nu een paar jongens, van wie ik geen hoogte krijg. Net als het spel zo fijn begint te worden, houden ze ermee op.

HOOFDSTUK 4

Den Briel wordt genomen

„Hallo Coppelstock, 't is vier uur, over een uur varen we af. 't Zou wel lekker zijn om het scheepsvolk met een mok koffie te ontvangen en onze scheepsjongens zullen wel wat te bikken moeten hebben ook.”

De schipper van de „Clasina” wekte Maarten, die aanvankelijk niet wist, waarom hij niet in zijn huisje lag.

„Ik ga thee zetten op „D'groene Wallevisse”,” zei Maarten. „Daar is een fornuis en de morgen is zo koel, dat we nog best wat warmte kunnen gebruiken.”

Toen Maarten zich gekleed had, klom hij over naar het schip, waar de jongens sliepen. Hertha, die gerucht op het dek hoorde, kwam grommend naar boven, maar kwispelstaartte van belang, toen zij haar baas herkende.

De oude schipper daalde de kajuitstrap af.

„We zullen eerst maar eens wat licht maken,” mompelde hij en stak de grote olielamp aan, die in de kajuit aan de zoldering hing. Maar toen het licht brandde, bleef hij stokstijf staan. Alles in de kajuit was overdekt met een laag verpoederd kapok en de benedenste kooi was onbeslapen. Je hoefde geen detective te zijn om te raden wat hier gebeurd was. De knapen hadden natuurlijk een kussengevecht geleverd. Enfin, daar zouden ze straks de gevolgen van moeten dragen. Ze zouden duchtig moeten

ploeteren om de boel weer aan kant te krijgen, maar hij kon het toch niet over zijn hart verkrijgen hen er maar direct met de haren bij te slepen.

Maarten had het fornuisje al heel gauw aan 't branden met een dot vette poetskatoen, die doordrenkt was met smeerolie, en het water was in een wip aan de kook. Hij zette thee, vulde twee mokken en deed er een paar zeekaken bij.

Toen wekte hij de jongens, die oogknipperend naar het licht van de olielamp staarden en meteen weer herinnerd werden aan de ravage van de vorige avond.

„We . . . we wisten niet, hoe we de boel moesten opruimen, Maarten,” stotterde Evert. „We hadden, we hadden . . .”

„Ja, je hoeft me niet te vertellen, wat er hier gebeurd is,” zei Maarten. „Dat heb ik wel geraden. Drink je thee eerst maar eens op en kom er dan fiks uit. De boel moet opgeruimd worden voor we ons gaan verkleeden. Stel je voor, dat Coppelstock en zijn mannen hun intocht hielden met kapokpluizen aan hun broeken.”

De jongens waren blij, dat Maarten niet boos was en weerden zich geducht. Maarten nam de leiding. Hij maakte een zeepsopje en gaf de jongens doeken en toen de schipper met de bemanning aan boord kwam, waren alle sporen van het gevecht uitgewist.

Maarten beloofde de schipper, dat hij de peluw zou laten repareren en zei, dat het wel nodig was, dat zijn kajuit eens een goede schoonmaakbeurt had gekregen.

Precies om vijf uur waren de schepen klaar om uit te varen en de jongens moesten natuurlijk aan dek zijn.

„Zo jongelui,” zei schipper Govers, „komen jullie eens kijken, hoe we de haven uitzeilen? 't Kan een mooi tochtje worden, maar dan moeten jullie niet zeeziek worden.”

„Ik heb wel eens vaker gevaren,” pochte Jaap.

„Hoor me zo'n landrot eens aan,” lachte de schipper, „dobberen

op zo'n zoetwaterscheepje noemt hij al varen. Wacht maar eens tot je met de golven van de Noordzee kennis maakt."

Hier brak het gesprek af. De schipper kreeg het te druk.

„D'groene Wallevisse" was in beweging gekomen en „Tgouwe Paerd" volgde.

„Wij varen nog niet, hè?" zei Evert.

„Kijk maar eens naar de wal," zei Maarten, die ook aan dek gekomen was.

De jongens voelden zich erg gewichtig. Hun volle aandacht was nu voor het schip, dat zijn vaart vermeerderde.

Op volle kracht voer de logger pas, toen hij uit de binnenhaven was. Het schip begon nu ook al iets te slingeren.

„Een heerlijk gevoel is dat," riep Evert.

„Dan moet je naar de kop van 't schip gaan, dan voel je de deining nog beter," zei de schipper met een knipoogje naar Maarten. Toen ze het einde van de pier bereikten, begon de logger op de hoger wordende golven te slingeren en ze moesten zich vasthouden aan de ijzeren stangen.

„Wat schommelt het heerlijk," riep Jaap.

Na een halfuurtje vonden ze 't gewiegel van de schuit helemaal niet meer zo leuk en nog een poosje later gingen ze samen naar de kajuit.

„En hoe is 't met het meneertje, dat gewend is op een schip te varen?" lachte de schipper. „Als je niet oppast, gaat hij de visjes al voeren voor de kust uit 't gezicht verdwenen is."

Maar zo ver kwam het niet. De jongens wenden vlug aan de bewegingen van het schip en een kroes warme koffie en een paar scheepsbeschuiten brachten hun magen weer op streek.

„En als jullie straks gegeten hebben, is 't helemaal oké," zei Maarten.

„Gaan we aan boord ook eten?" juichte Evert. „En wat krijgen we dan?"

„Wat zou je aan boord anders eten dan vis, hè?"

De morgen vloog om en 't was twaalf uur voor ze er erg in hadden. Ja, ze aten vis. Aardappelen met vis en botersaus. Ze namen twee keer een flinke portie.

„En nu alle man als de wind naar de kajuiten. We komen aan dek als een troep Watergeuzen, hoor! De haven komt al in zicht,” commandeerde Maarten.

Evert en Jaap haastten zich naar beneden. Eindelijk was dan het grote ogenblik gekomen, dat ze deel zouden uitmaken van de Geuzenstoet en hun intocht zouden houden. Het feest ging beginnen!

HOOFDSTUK 5

De optocht

„Joh, kijk eens wat een mensen op de kade! O zeg, daar staat mijnheer Van Voorde ook. Een heleboel jongens van de klas staan naast hem.”

Achter een paar vaten verscholen gluurt Evert naar de mensen, die zich verdringen om de binnenlopende schepen te kunnen zien.

„Ach joh, help me liever eens om die gordijnringen aan mijn oren te binden. Hoe heb jij dat voor elkaar gekregen?”

„Gewoon met wit garen. Kom maar hier. Zo, hier is het touw, dat je in je hand moet houden. Ik heb een enterhaak.”

„Een mooie enterhaak. Een gewone vleeshaak van de slager,” giechelt Jaap.

„Jouw laarzen hebben ook nooit de zee geroken,” plaagt Evert.

„Met mine leren leerskens an,” zingt Jaap en danst in het rond.

„Houd je klaar, jongens. We starten.”

De stoet, die al aan dek is, schrijdt langzaam en waardig over de loopplank naar de kade. Jan Pieterszoon Coppelstock voorop en dan Bloys van Treslong en graaf Lumey van der Marck.

Roobol loopt tussen de overige Geuzen in. Hij draagt in de ene hand een bundel stro, waarmee hij de denkbeeldige poort van Brielle in brand denkt te steken en met het stuk van de mast,

dat hij over de schouder draagt, denkt hij de poort te rammeien. De beide scheepsjongens lopen achteraan.

Het gezelschap wordt ontvangen door de burgemeester van Zeewijk en plechtig geïnstalleerd op een podium, dat afgezet is met tonnetjes en haringnetten.

Voor de rondgang door het dorp begint, worden de mannen toegesproken door de burgemeester en enkele reders. Ze worden welkom geheten in deze moderne tijd en de burgemeester zegt, dat hij Zeewijk wel wil overgeven, maar dat de Geuzen en hun schepen dan voortaan maar moeten helpen om het Hollandse zeebanket binnen te brengen.

Dan is het ogenblik gekomen, dat er gezongen wordt. Eerst zet de schooljeugd het bekende Geuzenlied in: In naam van Oranje doe open de . . .

Heel de bevolking zingt mee. Daarna vraagt de burgemeester aandacht voor een koor, dat de haringvangst bezingt, want er wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om het zeebanket onder de aandacht van de mensen te brengen.

Jubelend klinkt het over de kade:

„Zie daar komt de kiel,
De kiel met goud belaan;
Zij brengt ons d'eerste haring aan.
't Is feest in Nederland.”

Ja, het wordt feest in Nederland, maar vandaag is er al feest in Zeewijk.

Eén is er, die helemaal geen pret heeft in het zingen. Ze wordt altijd triest, als ze muziek hoort. Een deuntje kan haar al aan het huilen maken. Het draaiorgel kan ze ook al niet zonder gejang aanhoren. Neen, Hertha van Maarten ligt in de kajuit van „D'groene Wallevisse” en jankt zachtjes en verongelijkt.

't Is echt gemeen van de baas om haar hier alleen achter te laten

in zo'n vreemde omgeving. O, die twee jongens hebben haar al verwend. Ze hebben brood en melk klaargezet, maar wat heb je aan al die lekkere dingen, als je zo eenzaam bent? En nu beginnen ze daarbuiten ook nog te jammeren. Oef, wat een dag!

Van verveling zet Hertha haar tanden in het vezelige koord, dat haar vast moet houden. Kijk, de pluizen vliegen in het rond. Dat is leuk. Dat is een aardig spelletje.

Hertha knaagt een hele tijd door en dan merkt ze, dat ze vrij is. Ze loopt het trapje op, duwt tegen de deur en staat op het dek. Van louter pret blaft ze eens tegen de zon en tegen de wind, die de vlaggetjes zo lekker doet wapperen in de wind.

De kade is leeg en Maarten en de kleine baasjes zijn weg. Maar dat hindert niet. Hertha heeft niet voor niets zo'n fijne speurneus gekregen. Al snuffelend loopt ze de kade langs, een paar straten door en ja hoor, daar heb je de stoet al. Wat een mensen staan daar langs de kant. Je zou er als hond zenuwachtig van worden.

Als ze nu maar eerst bij de baasjes is. Ja hoor, daar heb je ze. Van blijdschap blaft Hertha zo hard, dat de ene scheepsjongen van schrik zijn touw laat vallen.

„De hond is los,” schrikt Evert.

„De hond is los,” roept ook Coppelstock, de veerman, en blijft van schrik staan.

„Doorlopen,” fluistert Lumey.

De mensen merken de verwarring en hebben de grootste schik in de losgebroken Hertha, die eerst haar baas verwelkomt en dan heel rustig tussen Jaap en Evert in gaat lopen.

„Dan zul je ook wat te dragen hebben,” grinnikt Jaap en duwt haar de rol touw in de bek, die hij zelf in de hand moet houden. Hertha schijnt zich bewust te zijn, dat zij haar rol goed moet spelen. Coppelstock, de veerman, hoeft niet ongerust te zijn, dat zijn hond de orde nog verder zal verstoren. Zij loopt tussen de jongens in en draagt haar last als een volleerde sloopshond.

De toeschouwers zijn enthousiast. Ze denken, dat de hond echt

bij de optocht hoort en ze juichen en trappelen en zwaaien met hoeden en zakdoeken.

Zo loopt de Geuzenstoet het dorp rond tot ze weer aan de kade is. Daar gaan de wandelaars de kantine van een rederij binnen en krijgen ze een broodmaaltijd aangeboden.

Jaap en Evert mogen natuurlijk ook van de partij zijn. De Geuzen hebben schik in de eetlust van de scheepsjongens. Broodjes met ham, krentenbollen, glazen melk, de knapen laten het zich alles goed smaken.

En dan is de pret afgelopen. De jongens moeten weer terug aan boord van de logger om hun eigen pluinje aan te trekken.

Maar dan krijgt Evert een schrik. De zwart-wollen scheepsmuts, die hij op een spijker gehangen heeft, is verdwenen.

„Had hem ook bij je gehouden,” moppert Jaap.

De jongens zoeken overal, maar als ze de muts niet vinden, moeten ze hun verlies wel bij Maarten melden.

Maarten kijkt bedrukt. Het comité heeft vijftwintig gulden moeten storten als garantie voor de gehuurde kleding en wie weet, hoeveel de verhuurders zullen aftrekken voor die eenvoudige ruige muts?

Ja, dat verlies van die muts zet wel een beetje een domper op de pret van die dag. De jongens lopen langs de binnenhaven in de richting van „D'groene Wallevisse”. Hertha loopt rustig achter hen aan.

Maar opeens merken ze, dat de hond achterblijft. Zij staat te blaffen tegen een oude vervallen woonark, die in de binnenhaven ligt en hoe de jongens ook roepen en fluiten, Hertha wil niet komen.

Op een drafje loopt Evert terug en trekt de hond aan haar halsband mee.

„Wat zag zij voor onraad?” vraagt Jaap.

Evert haalt de schouders op.

„Een miezige jongen keek door één van de raampjes. Hij zette een gezicht, of hij nog nooit een hond had gezien.”

„Ach joh, hij keek natuurlijk naar jou, omdat je verkleed bent.”

„Zou hij dan niet naar de optocht zijn geweest? Maar wacht eens. Hij is natuurlijk ziek.”

Jaap keert zich pardoos om.

„Als die jongen ziek is, moeten we hem gelegenheid geven ons te bekijken, vind je niet?”

Op een holletje keren ze terug, maar nu is er van de vreemde jongen niets meer te zien. Voor het raampje zien ze nu een nors mannengezicht.

„Bah, wat een tronie,” schrikt Evert. „Kom mee, Jaap. Geen wonder dat Hertha straks blafte.”

„Ken je die lui?” vraagt Evert.

„k Heb die schuit nooit eerder gezien en die man ook niet.”

Zo benen ze samen wat lusteloos naar „Tgouwe Paerd”. Die verdwenen muts zit hun erg dwars.

Maarten heeft zijn eigen plunje alweer aan en staat op de uitkijk.

„O, wat zetten mijn scheepsjongens een kniesoor-gezichten,” plaagt hij. „En is dat allemaal om die muts? Hoe moet het dan gaan, als we de weg naar Oostinje gaan zoeken? Stormen en scheurbuik, zeerovers . . .”

Jaap en Evert lachen alweer.

„Maar als die muts nu eens niet terechtkomt?” zucht Evert.

„We hebben nog twee dagen respijt,” troost Maarten. „We zetten morgen een „zoekertje” in het plaatselijk blad en dan regent het wollen mutsen.”

„Als de goeie muts er dan ook maar bij is,” zegt de schipper van „Tgouwe Paerd”.

„Dat hopen we dan maar,” knikt Maarten en hij moet Hertha vasthouden, als de jongens vertrekken.

„Zo'n beest toch!” denkt Maarten. „Hij hecht zich nog meer aan zijn speelkameraden dan aan mij.”

Een lach verheldert het gerimpeld zeemansgezicht.

„Maar als dat waar is,” denkt hij, „als mijn Hertha een goed tehuis zou vinden . . . Wel, dan is er geen mens, die Maarten ervan terug zou houden om naar zee te gaan. Vandaag heb ik de deining van de zee weer eens gevoeld.”

Maarten is geen landrot. Al was het nog maar eens voor één of twee reisjes . . . Hij knikt tegen de hond en op weg naar zijn huisje in de duinen beraamt hij een plannetje.

Zou Maarten van Antje toch weer zee kiezen?

HOOFDSTUK 6

Een „eerlijke” vinder Maarten doet zijn plan uit de doeken

„Hè, die nare bel.”

Liesbet, de dienstbode van de dokter, sloft mopperend naar voren. Zo'n betrekking bij een dokter was druk, hoor! En zo jong was ze ook niet meer. Natuurlijk weer de een of andere kleinzerige patiënt, die de dokter uit huis haalde om een beetje kiespijn of zo.

Wanneer zij de kleine haveloze jongen op de stoep ziet staan, raakt ze toch vertederd. Kwaad zijn kon je niet op zo'n wurm.

„Zo kereltje,” zegt ze. „Is er iemand ziek?”

„Ziek? . . . Neen, maar eh . . . eh, ik wil die jongen van de dokter spreken.”

„Onze Jaap? . . . Wil jij Jaap spreken? Ben je dan een vriendje van Jaap?”

„Nee . . . eh . . . maar ik heb . . .”

Hij duwt een pakje naar voren.

„Ik . . . ik heb de muts gevonden, de muts van die scheepsjongens.”

Liesbet is natuurlijk op de hoogte van het verlies van het vriendje van Jaap.

„Die muts hoort hier niet thuis,” zegt ze. „Maar ik wil hem wel

aannemen. Onze Jaap zal wel zorgen, dat hij op de plaats van bestemming komt."

Maar de jongen geeft het pakje niet af. Hij houdt het nu op zijn rug.

Liesbet lacht begrijpend.

„Ik weet het al, kereltje. Je loert op een beloning. Nu, je krijgt een fijne bellefleur, hoor!”

„Ik wil liever centen.”

Liesbet blijft staan. Nu lacht ze niet meer.

„Ik moet zeggen, dat jij een vrijpostig kereltje bent, hoor. Wacht hier maar eens even.”

Ze kijkt weifelend van de jongen naar de mantels, die in de vestibule hangen. Die haveloze jongen ziet er zo onbetrouwbaar uit. 't Zou haar niets verwonderen, als hij probeerde iets van zijn gading mee te nemen.

„Wat is dat, Liesbet?”

Gelukkig loopt dokter Ten Cate juist zelf de gang door. Hij hoort van de dienstbode wat de jongen komt doen en neemt hem mee naar de huiskamer. Moeder en Jaap kijken verwonderd naar de knaap, die daar zo onverwacht de kamer binnenstapt.

„De muts van Evert is terecht, Jaap,” zegt de dokter, „en hier hebben we de eerlijke vinder. Ik moet me wel sterk vergissen, als dit niet Dries Verhagen is. Is het niet zo?”

„Ja, dokter.”

„En waar heb jij die muts gevonden?”

De jongen krijgt een kleur. Dan zegt hij: „Die jongen verloor hem in de optocht en ik zag het en ik kon hem niet meer inhalen en . . .”

„Dat bestaat niet, joh!” roept Jaap. „We zijn deze muts pas kwijtgeraakt in de kantine.”

„Ja, daar heb ik hem gevonden.”

Dokter Ten Cate stapt op Dries toe. Zijn handen rusten zwaar op de schouders van het tengere kereltje.

„En nu wil je graag een beloning, hè? En de dienstbode vertelde, dat je om geld had gevraagd. Zal ik je eens wat zeggen, kereltje? Je hebt die muts weggenomen uit die kantine.”

Dries probeert eerst nog te ontkennen, maar dokter Ten Cate houdt aan.

„Desnoods zal ik de politie halen om je tot een bekentenis te dwingen, jochie.”

Zodra Dries het woord „politie” hoort, schrikt hij. Hij begint te huilen en veegt met zijn vieze mouw langs de ogen en bekent dan snikkend, dat hij op aanstoken van zijn maatjes de muts heeft weggenomen om een beloning te kunnen verdienen.

De dokter knikt.

„Ik ken je wel, Dries, En je kent mij ook wel, hè? Ik kom morgen eens met je moeder praten. Ik heb je met Gods hulp dikwijls beter gemaakt als je ziek was. Maar wat je nu hebt gedaan, is erger dan ziekte, Dries! Als je op deze weg doorgaat, loopt het niet goed met je af. En nu vlug naar huis! Mars!”

„Was je niet te streng voor hem, man?” vraagt mevrouw Ten Cate. „Ik had zo’n meelij met hem.”

„Ik ook,” zucht Jaap. „Hij had haast geen broek aan.”

Zijn vader schiet in de lach.

„Jullie maken, dat ik me een beul begin te voelen. Ik kan dat joch toch geen beloning geven, omdat hij gekaapt heeft?”

„Je kunt morgen naar Dries zijn huis gaan, maar dan neem je wat kleren van Jaap mee, hoor! Onze jongen heeft nog wel een pak, waar hij uitgegroeid is. Laten we maar eens even gaan kijken.”

„Hè moeder, mag ik dan even de muts naar Evert gaan brengen?”

„Jij moet je jaartallen nog leren. Of ken je die al?”

„Al lang,” knikt Jaap. Hij is al bij de deur. „Misschien kunnen Evert en ik het nog wel even bij Maarten gaan zeggen ook. Er

hoeft nu verder geen moeite gedaan te worden om de muts op te sporen."

„Het is te laat om de duinen nog in te gaan, hoor!" waarschuwt moeder. „Je moet binnen een half uur weer terug zijn."

Op een holletje loopt Jaap naar de boekhandel en daar wacht hem een verrassing. De boekhandelaar heeft al even onverwacht bezoek gekregen en Jaap weet al wie het is nog voor hij de kamer binnengaat. Hij hoort Hertha blaffen en waar Hertha is, daar is Maarten.

Jaap denkt, dat de oude zeeman om de muts is gekomen. Triumfantelijk houdt hij het vermiste voorwerp in de hoogte.

„De muts is terecht, de muts is terecht," roept hij en Hertha, die denkt dat er een nieuw spelletje verzonnen is, waagt een sprong en trekt de muts uit Jaaps handen.

Als het ding weer gered is, moet Jaap vertellen, hoe hij het verloren voorwerp teruggekregen heeft. Evert stroopt lachend zijn mouwen op.

„Dat joch ken ik wel," zegt hij. „Hij woont in de Dieuwersteeg. Morgen gaan we erop af, Jaap."

„Dat vindt vader vast niet goed," zegt Jaap. „Vader gaat er zelf al heen."

„Jij zet geen voet in de Dieuwersteeg, kereltje," waarschuwt de boekhandelaar. „Dat varkentje zal dokter Ten Cate wel wassen. Daar heeft hij jullie niet bij nodig."

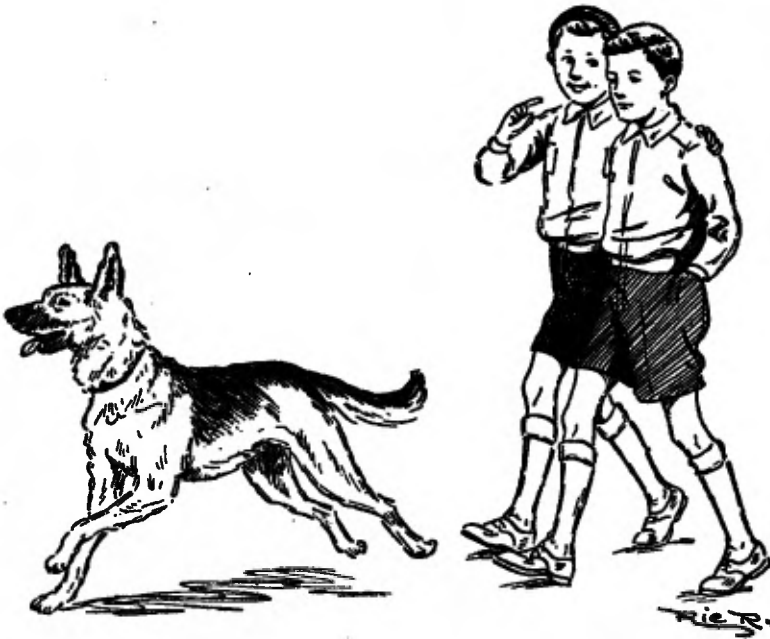
„Maarten, mag ik nu aan Jaap vertellen, dat . . . eh . . . dat van Hertha?"

Moeder schudt het hoofd.

„Nu Maarten, wat zeg je van zo'n zoon? Een flinke robuuste zeejongen, hè? Hij heeft meer weg van een babbelachtig schoolmeisje."

„Laat Evert zijn hart maar eens uitstorten bij zijn vriendje."

„Goed, breng Jaap dan maar een eindje weg, dan kunnen jullie onderweg kwaken zoveel als je wilt. Hier, neem elk nog een bab-

belaar en denk erom, Evert, niet te lang wegblijven, hoor!"

„Mag Hertha mee?"

De jongens mogen de hond meenemen. Zij rent blaffend voor haar vriendjes uit. Evert slaat vertrouwelijk zijn arm om de schouder van Jaap en zegt: „Heb ik nu geen fijne hond?"

„Je moet zeggen: Hebben wij nu geen fijne hond, want Hertha is van mij ook."

„Ja, maar nu wordt zij toch helemaal alleen van mij," plaagt Evert.

Jaap rukt zich los.

„Wat bedoel je daar nu weer mee?" roept hij. „Hertha is niet van jou en niet van mij. Zij is eigenlijk van Maarten."

„Maar zij komt bij ons in huis," zegt Evert. „Dat is het geheim, dat we hadden, joh. Maarten is het vanavond komen vragen. Hij gaat een reis maken met een logger en hij zal wel een paar weken wegblijven."

„Maarten is toch veel te oud om nog te gaan varen?”

„Hij is helemaal niet te oud en het is toch maar voor de aardigheid. Maarten is bevriend met de schipper en hij zal wel eens een karweitje aan boord opknappen, maar hij zal heus niet iedere dag in de mast klimmen.”

Neen, Jaap kan de blijdschap van zijn vriendje nog niet delen. „Waarom mag jij Hertha alleen hebben en ik niet?” mokt hij. „Omdat jullie een poes hebben, die iedere hond de tuin uitjaagt,” zegt Evert. „En dan . . . nou ja, jouw vader is nou eenmaal dokter en daarom durfde Maarten het hem niet te vragen.”

Jaap blijft zwijgen en Evert slaat weer zijn arm om hem heen.

„Hè toe, wees nou ook blij,” zegt hij. „We gaan toch samen met haar uit! Iedere woensdagmiddag en zaterdagmiddag nemen we haar mee.”

Jaap geeft zich eindelijk gewonnen.

„Ik breng alle worstvelletjes voor Hertha mee,” zegt hij. „Dan weet zij, dat ik ook veel van haar houd.”

„En als we vrij zijn, gaan we haar allerlei kunstjes leren,” stelt Evert voor. „Zij moet leren apporteren en opzitten en . . .”

„We maken een politiehond van haar. Wat zal die Maarten opkijken, als hij terugkomt.”

De jongens maken plannen tot de torenklok van Zeewijck slaat.

„Mijn halfuur is om, joh. Ik moet naar huis.”

Jaap doet thuis verslag van de plannen van Maarten.

Dokter Ten Cate knikt.

„Dat is dan de tweede goede verrassing voor vanavond. Maarten heeft veel te lang in de duinen zitten kniezen. Het is goed, dat hij nog eens het ruime sop kiest. Al is het maar voor een paar weken.”

Jaap knielt naast de grote witte poes, die voor de haard ligt te slapen.

„Lelijk Sneeuwwitje, omdat jij zo boos doet tegen honden, mag ik Hertha niet hebben,” knort hij.

Sneeuwitje begint te spinnen en trekt haar nageltjes in en uit, of ze wil zeggen: Weg met alle honden! Ik volhard in mijn houding.

„Zouden we Sneeuwitje niet kunnen opvoeden?” peinst moeder. „Als we nu eens een jong hondje namen, misschien zou ze dan wel aan hem wennen.”

„Mag ik eens uitkijken, moeder?”

„Ik zou nu maar wachten tot Maarten weer terug is,” waarschuwt de dokter. „Die Hertha logeert bij Evert, maar zij is ook een beetje van Jaap. Als er nog een hond bijkomt, zou er niet veel van je huiswerk terecht komen.”

„Mag ik dan later wel een hond hebben, vader?”

„Later wel,” belooft deze.

En dan moet Jaap naar bed. Maar in bed liggen is helemaal niet erg, als er zoveel fijne dingen zijn om aan te denken. Maarten, die zijn zin kon doen en gaan varen en Dries, die een pak krijgt en Hertha, die zo maar een paar weken de hond van Evert en hem zou zijn. En dan de belofte, dat hij later een hond zou mogen houden.

„Ik neem net zo'n fijne hond als Hertha,” bedenkt hij.

Hij vraagt in zijn gebed, of de Here Jezus hem zo'n hond wil doen vinden.

Is het niet raar, dat Jaap dit vraagt in zijn gebed?

Welneen, je mag immers alle dingen tegen de Here Jezus zeggen in je gebed! Alle dingen! Ook de aller-allerkleinste.

HOOFDSTUK 7

Beschuit met muisjes

„Apport Hertha! Apport!”

Jaap en Evert zijn op de havenkade van Zeewijck bezig Maartens hond kunstjes bij te brengen.

O, het dier is gewillig genoeg en ze hebben een vlugge leerling aan de logé van Evert. Zij kan al opzitten en zij neemt de lekkerste beetjes niet meer aan uit de linkerhand. Ook nu heeft zij weer in een paar vlugge sprongen het weggeworpen hout bereikt en brengt het keurig netjes terug.

„Nog een keer, Hertha!”

Evert pakt het stuk hout en weifelt even.

„Zeg Jaap, zal ik nu eens kijken, of Hertha ook apporteert, als ik het hout op een schip gooi?”

Jaap begrijpt direct op welk schip zijn vriendje zal mikken. Dit is de derde middag, dat ze hier oefenen en alle middagen hebben ze het gezicht van die jongen uit de armoedige schuit naar hen zien kijken. Ze hebben het wel leuk gevonden, dat die jongen eens kon zien, wat een fijne hond hun Hertha is en ze hadden gehoopt, dat hij eens op het dek zou komen. Dan hadden ze hem willen vragen, of hij ziek was en waarom hij niet naar school ging. Maar ze hadden geen kans gekregen. Ook nu loert hij weer door één der beslagen ruitjes van de vervelozе schuit.

„Gooi maar weg, Evert,” maant Jaap. „Mik maar op het dek.”

Evert werpt met een flinke zwaai het hout naar de woonschuit. Het hout komt op het dek terecht. Hertha holt naar de loopplank, maar doet niet wat de jongens verwachten.

Is de plank te smal? Hertha ziet er niet tegenop een duik in zee te nemen, dus waarom zou zij bang zijn in de haven te vallen?

Met de staart tussen de poten komt het dier bij zijn baasjes terug. „Nou zijn we ons mooie stuk hout kwijt,” zucht Evert. „’t Was zo’n mooi licht blokje.”

„Welnee, ik ga het even halen,” zegt Jaap en hij loopt op de schuit toe. Hij gaat over de wankele loopplank en kijkt dan naar het raampje. Als de jongen er nog is, zal hij hem beduiden, dat hij even Hertha’s speelgoed van het dek wil oprapen.

Evert is hem nagelopen. Jaap raapt het hout op en doet een stap in de richting van de kajuit.

„Zullen we dat joch eens roepen?”

„We weten niet eens, hoe hij heet.”

„Wat doet dat ertoe?” vindt Jaap.

Er is nog een andere reden waarom Evert weifelt. Hij zou best eens een kijkje willen nemen in die kajuit. ’t Was hem aan boord van „D’groene Wallevisse” best bevallen.

„We moeten eerst Hertha over de plank zien te krijgen. Die jongen stelt meer belang in de hond, dan in ons.”

Terwijl Evert de hond lokt, kijkt Jaap eens rond. ’t Is maar een groezelige schuit, die naamloze woonark. Wat een verschil met hun „D’groene Wallevisse”. Daar kon je wel rijst eten van het dek. En hier . . . !

Jaap wrijft over het vuile dek, waar geen aasje verf of olie op zit.

„Hé, wat moet dat daar?”

Verschrikt kijken de jongens naar de kade. Vlak bij de loopplank staat een haveloze man. Hij heeft een loerende dreigende uitdrukking in zijn loense ogen. Hij trekt de morsige broek wat hoger over het gescheurde boezeroen en komt dan de loopplank over.

Maar dat is Hertha niet naar de zin. Ze had zich juist gereedge-
maakt naar haar baasjes te gaan en het staat haar helemaal niet
aan, dat die vreemdeling zo'n grote mond tegen haar vriendjes
opzet. Ze posteert zich met opgetrokken bovenlip op de loopplank
en gromt dreigend.

„Aha,” grijnst de man, „een wolf op wacht gezet om de heertjes
te verdedigen. Nou, daar ben ik ook al niet bang voor.”

Toch gaat de kerel een stap achteruit om de weg vrij te laten.
Dat betekent misschien, dat hij ontzag heeft voor de hond, maar
het betekent allerminst, dat hij minder boos is. Hij schreeuwt de
jongens toe, dat ze het niet meer moeten wagen een voet op zijn
schip te zetten.

„Scheer je weg en laat je hier niet meer zien,” roept hij ruw.

„We hebben hier geen pottekijkers nodig en als die hond me ver-
veelt, durf ik hem wel koud te maken.”

Evert en Jaap zijn vlug de loopplank naar de kade overgelopen.
Ze moeten vlak langs de haveloze man en ze zijn bang een op-
stopper te krijgen, maar die kerel houdt toch de handen thuis.

„Het was maar goed ook, dat hij ons niet aanraakte,” zegt Evert,
als ze een goed eind van het schip verwijderd zijn. „Wat een
misselijke vent. We wilden alleen maar dat hout oprapen en
naar dat joch kijken.”

„Eerlijk is eerlijk,” grinnikt Jaap. „Dat kon die man ook niet
weten. We hadden ook wel op het schip kunnen komen om er
wat weg te halen.”

Evert lacht spottend.

„Daar wat weghalen? Een blind paard kan er geen schade doen.”

„In ieder geval weten we nog helemaal niets van dat joch, be-
halve dat hij een vervelende vader heeft.”

„Zou het zijn vader zijn? Hoe zou hij heten?”

„In geen geval ben ik meer van plan dat te onderzoeken,” ant-
woordt Jaap. „Hé, waar is Hertha gebleven?”

„Nee zeg, moet je zien. Die komt daar heel in de verte op haar

doeie gemak aansjouwen. Haar tong hangt haar uit de bek. Wat een lui dier.”

„Zij is moe,” zegt Jaap. „En zij heeft dorst ook. Laten we haar maar naar huis brengen.”

Maar Everts moeder vindt het niet zo gewoon, dat Hertha zo gauw vermoeid is en als de hond de verdere dag in haar mand blijft, waarschuwt zij de veearts. Vader Groeneveld vindt dat wel wat overdreven. Je haalt zelf toch ook voor ieder kwaaltje geen dokter! Maar mevrouw Groeneveld zegt, dat Hertha de hond van Maarten is en dat ze daarom dubbele zorg aan haar moet besteden.

Doch als de veearts geweest is, is Everts moeder niet meer zo ongerust. Ze zegt, dat ze over een paar weken misschien een grote verrassing voor de jongens heeft.

En die verrassing komt op een zaterdag. Als Evert uit school komt, springt Hertha hem niet tegemoet zoals anders. Ze ligt in haar mand en kijkt trots en gelukkig naar drie kleine hondjes, die bij haar liggen.

„O moeder, kom toch eens kijken. Hertha heeft kleintjes gekregen.”

Of moeder dat niet wist! Ze neemt Evert mee naar de huiskamer, waar beschuiten met muisjes klaarstaan. Evert wil direct zijn vriend Jaap opbellen, maar moeder vindt, dat hij het nieuws nog niet mag verklappen. Jaap komt hem vanmiddag immers halen en dan zal hij de verrassing wel zien.

O, wat verlangt Evert naar de komst van zijn vriendje. Hij staat trappelend van ongeduld uit te kijken en neemt Jaap dan mee naar de hondemand in de keuken.

Jaap is al even blij als zijn vriendje. Hij knielt bij Hertha neer en streelt de kleine diertjes, die er precies zo uitzien als hun moeder. Alleen hebben ze hier en daar een wit vlekje.

„Wat zijn ze klein, hè?” zegt Jaap.

„Ja,” zegt mevrouw Groeneveld, „ze zijn klein en blind en hulp-

behoevend en Hertha moet zelf nog veel zorg aan haar kroost besteden. Ze kan niet mee om te stoeien en te ravotten.”

„Wat moeten wij dan doen?” zucht Evert.

„Niet de hele middag om de mand hangen,” zegt Everts moeder.

„Hertha wil met rust gelaten worden. Ga maar eens een fijne lange brief aan Maarten schrijven en vertel hem maar eens wat hier gebeurd is.”

„Maar als Maarten dan eens terug is voor hij die brief krijgt?”

„Ik denk, dat die brief nog wel overkomt,” vindt moeder. „We zullen hem per expresse sturen.”

De jongens zetten zich aan tafel. Ze hebben weer beschuiten met muisjes en thee en voor hen ligt een groot blank vel papier. Maar beschuiten knabbelen is een gemakkelijker taak dan brieven schrijven, al is het dan ook aan Maarten. Doch 't gelukt toch en ze mogen hun oude vriend een kiekje beloven, dat mijnheer Groeneveld zal maken van de jongens samen met de hondemand tussen hen in.

„Maar we wachten tot die blinde dwergjes ook leuke stoeiende hondjes zijn geworden, hoor!” waarschuwt de boekhandelaar.

„Misschien vindt Maarten wel goed, dat we Hertha hier nog een paar dagen houden, als hij terug is van zijn reis.”

HOOFDSTUK 8

De brief van Maarten - Donkere wolken

Na een paar dagen komt er een brief van Maarten. Het is geen antwoord op de brief van Evert en Jaap. Die heeft hij nog niet ontvangen. Nee, de oude zeeman is van plan nog een poosje weg te blijven.

Hoe dat komt? Dat staat allemaal in de brief van Maarten te lezen. Het is een heel lange brief, die ze mogen lezen als ze op een middag samen uit school naar Everts huis gaan.

„'t Is maar goed, dat je even de tijd hebt, Jaap, want het is een erg lang epistel,” waarschuwt mevrouw Groeneveld. „Je zult heel wat tijd nodig hebben om de brief te lezen.”

„Ik kan hem helemaal niet lezen,” pruilt Evert. „Wat een kriebelpootje heeft die Maarten. Lees jij eens mee, Jaap.”

„Ik kan alleen zien, dat er staat: Beste scheepsmakkers, meer niet.”

„Dan lees je nog niet eens goed, want er staat „scheepsmaatjes”.”

„Ja, dat slaat natuurlijk weer op de verkleedpartij op 1 april, maar wat staat er verder?”

„Geef maar hier, jongens. Jullie zijn alleen gewend aan dat ronde schooljongensschrift. Maarten heeft een heel behoorlijk handschrift voor zo'n oude man. Ik kan het vlot lezen. Luister maar.”

Mevrouw Groeneveld leest:

„Ja, ja, jullie lezen goed, hoor. Boven de brief staat Aberdeen

en daar ben ik ook en nog wel in een ziekenhuis. Schrik daar maar niet van. Het berust allemaal op een vergissing, of liever op de overgrote bezorgdheid van de schipper. Maar ik zal jullie niet lang in onzekerheid laten en bij het begin beginnen.

Och, och, wat had ik een plezier, toen ik aan boord van „De Volharding” stapte. Er scheen een heerlijk zonnetje, het zeetje was net zoals het moest zijn. Niet al te glad en niet al te woelig. Mijn oude zeemanshart ging open en dicht.

Er was maar één ding, dat me hinderde. Die schipper De Niet was veel te bezorgd voor me. 't Liefst had hij me maar op een stoel en een stoof gezet en dat beviel me niet. 't Was de hele dag maar: „Maarten, neem nou eens een blaasje” en: „Maarten, zoek je kooi nou eens op.”

Ja, ja, Maarten was meegegaan om midden op de dag in bed te kruipen. Geen sprake van! Ik wilde voor één keer nog eens het volle zeemansleven meegenieten en met de bemanning opstaan en naar bed gaan. Nou, daar kwam niets van in.

Zo gauw we op de visgronden waren, werd de haringvleet uitgezet en toen ik hoorde, dat die 's nachts binnengehaald zou worden, zei ik: „Dan ben ik ook van de partij.” Jongens, er is geen mooier gezicht, dan zo'n bruin getaand net met de zilveren glans van ons Hollands zeebanket.

Schipper De Niet wilde me in mijn kooi houden. Achteraf hoorde ik, dat hij de bemanning verboden had mij te roepen. Maar de jongste matroos was op mijn hand. Ik had hem apart genomen en gezegd: „Koos, ze willen een oud man het plezier onthouden om de haring naar boven te zien komen. Kijk me eens aan; zie ik eruit als een papkindje?”

En Koos wist raad. „Als ze de winch gaan draaien om het net op te halen, zal ik toevallig vlak boven je hoofd een paar emmers op dek laten kletteren,” grinnikte hij. „Als dat niet helpt, zullen we wel verder zien.”

Maar 't hielp, hoor jongens! Volgens mijn berekening moest ik

een paar uur geslapen hebben, toen ik het lawaai boven mijn hoofd hoorde. Om geen standje van schipper De Niet te krijgen, pakte ik me warm in, trok ten overvloede mijn oliejas aan en ging aan dek."

Moeder hield even op met lezen en Evert sloeg zich van pret op de knie.

„Wat zal die schipper opgekeken hebben, toen Maarten daar opeens aan dek verscheen."

„Er is vast wat gebeurd," zei Jaap, „anders zou Maarten dat niet allemaal zo uitvoerig vertellen."

Mevrouw Groeneveld nam de brief weer op en las verder:

„Schipper De Niet had zijn handen vol bij het ophalen van de vleet. Jongens, jongens, wat een vangst. Hij moest zijn manschappen tot het uiterste aansporen om de netten te houden, want dat is een zwaar karwei.

Eerst had hij me niet eens in de gaten en toen hij me zag . . . wel, toen was de glinsterende vangst binnen en ik dronk met de doodvermoeide mannen een mok koffie.

Ja, jongens, zo'n haringvangst is nog altijd vermoeiend en de vis wordt altijd nog duur betaald, al worden er niet zoveel levens meer geëist.

Om kort te gaan, toen een deel van de manschappen begon met het haringkaken, werd ik weer naar bed gestuurd en wat er na die tijd voorviel, kan ik me eigenlijk niet goed herinneren. Ik zei „welterusten", liep in de richting van de kajuitstrap en wat er toen gebeurde? . . .

Schipper De Niet zegt, dat ik van vermoeidheid van mijn stokje ben gegaan, maar ik houd het ervoor, dat er wat gladdigheid aan mijn klomp heeft gezeten, want ik was geen sikkepitje duizelig. Ik moet van de trap zijn geslagen en toen ik bij mijn positieven kwam, wel, toen lag ik in het bed, waarin ik jullie nu lig te schrijven.

Dat bed staat in het Victoria-ziekenhuis in Aberdeen en dat is de

schuld van schipper De Niet. In plaats van dat hij door is blijven vissen en me rustig de gelegenheid gaf een paar dagen in mijn kooi bij te komen, is hij direct opgestoomd naar deze Engelse haven.

Weet je wat de dokter aan me vroeg, toen ik hier een paar dagen gelegen had? Hij vroeg in half Engels, half Nederlands: „What you doe hier?” Hij tikte tegen zijn voorhoofd en zei: „All goed. Al goed. Go away!” Dat betekende zoveel als dat ik op kon krassen, omdat ik niets meer mankeerde. O, o, wat was ik boos op die schipper De Niet. Daar lag-ie heerlijk te dobberen bij de Doggersbank en ik lag hier in bed.

Maar ik had geluk. Toen ik alweer zo'n beetje over de vloer scharrelde en me juist begon af te vragen, hoe ik weer naar mijn huisje in de duinen zou komen, wordt me daar een Hollandse matroos binnengebracht met een gebroken been.

Nou, toen konden we samen in het Hollands onze jammerklachten aanheffen. Hij had het ongeluk gekregen aan de wal, precies drie dagen voor hij als koksmaat op een Engelse vissersschuit zou uitvaren. De schipper kwam hem 's middags nog bezoeken en klaagde steen en been, omdat hij nu zonder koksmaat zat.

En toen kreeg die matroos een idee. Hij wees naar mij en zei, dat ik misschien best mee zou willen met hem. Zwaar was het werk niet en het zou de eerste keer niet zijn, dat ik de kok hielp bij het eten koken. Herinneren jullie je nog, dat ik aan 't koffie zetten was, toen die nieuwsgierige schuit zijn neus in onze flanken boorde op mijn eerste reis?

Morgen nok ik in 't ziekenhuis af en dan monster ik aan op de „Hope”. Ik ga nu heel wat verder, dan ik eerst van plan was en ik blijf heel wat langer weg ook. Hieronder volgt uitvoerig het adres, waar je jullie brieven heen kunt sturen. Jullie zullen heel wat langer op Hertha moeten passen, dan ik gedacht had, maar haar baasje beleeft — als God het wil — nog éénmaal de weelde om mee te varen als een volwaardig zeeman.”

„Wat een kanjer van een brief,” riep Evert.

„Fijn dat je Hertha mag houden,” zei Jaap. „We moeten Maarten maar vlug schrijven.”

„Vandaag gaan de oogjes van onze hondjes open.”

Jaap lijkt wel een omroeper, nu hij op het schoolplein staat en het grote nieuws aan de jongens van zijn klas vertelt.

De jongens leven met hen mee. Ze zijn allemaal een keer mee geweest om de jonge hondjes te zien en ze hebben allemaal gezegd, dat ze best zo'n lief diertje zouden willen hebben.

Maar Evert heeft zijn hoofd geschud.

„Nee hoor,” heeft hij gezegd, „we weten zelf nog niet waar ze heen zullen gaan.”

Nee, dat weten Jaap en Evert nog niet. Dat behoeven ze ook niet te weten, want de hondjes behoren aan Maarten. En toch hebben ze het erover, als ze op een drafje naar Everts huis lopen om te kijken, of de oogjes van de diertjes al open zijn.

„Weet je, Jaap,” zegt Evert, „Maarten blijft vast en zeker niet altijd varen en dan gaat Hertha naar haar baas terug. Ik zou dan een jonkie kunnen nemen.”

„En ik mag ook een klein hondje hebben, want moeder denkt, dat onze poes best zal wennen aan een hond, als die maar heel jong in huis komt.”

„Dan hebben we nog één hondje over. Daar moeten dan de jongens uit onze klas maar voor vechten,” vindt Evert.

Jaap houdt zijn vaart in.

„Ik zou nog wel iemand weten voor een hondje,” zegt hij.

„Je doet net, of we met ons hondje moeten venten,” lacht Evert.

„Nou ja, ik bedoel iemand, die we er erg veel plezier mee zouden doen. Ik bedoel de jongen van die schuit.”

Hoeveel haast hij ook heeft om thuis te komen, nu blijft Evert stokstijf staan.

„Wat zeg je nou? Een van onze lieve kleine hondjes zou naar

die schuit moeten gaan? Denk er maar eens aan, hoe lief die vader voor ons was, toen we per ongeluk aan boord van zijn schuit verzeild raakten.”

„Nou ja, die vader is een vervelende man, maar weet je . . . die jongen! Hij kijkt altijd zo hunkerend naar ons, als we op de kade aan het spelen zijn. Je ziet er verder nooit iemand. 't Lijkt wel, of hij helemaal geen moeder en ook geen broertjes of zusjes heeft.”

„In ieder geval gaan we onze hondjes niet in zo'n armoedige schuit stoppen,” zegt Evert beslist. „En kom nu maar mee.”

Moeder komt hen al in de boekwinkel tegemoet.

„Er is er nog maar eentje, die kan zien,” zegt ze. „Het is die ene, die altijd zo piept.”

De jongens lopen door naar de keuken en knielen bij de mand en nu zien zij zelf ook het wonder. Jaap pakt het piepende jonkie in zijn handen om het beter te kunnen bekijken.

Hertha gromt niet, maar ze likt Jaaps hand, of ze zeggen wil:

„Zou je alsjeblieft voorzichtig om willen gaan met dat kleine diertje? Het is zo'n zorg voor me. Het probeert nu al telkens zich op te richten met zijn kleine klauwtjes tegen de mand. Ja, dat piepertje is een haantje de voorste!”

Terwijl Jaap hem in de hand heeft, doet Evert een ontdekking.

„De twee andere hondjes kunnen ook zien.”

Ze hebben hun oogjes juist open en knipperen tegen het schelle licht. Dan kruipen ze weer diep weg in de veilige donkerte van Hertha's beschermende moederlijf.

De moederhond jankt nu zachtjes en Jaap haast zich het diertje weer terug te zetten in de mand.

„Nu heb je ze weer alle drie, Hertha,” zegt Jaap en schuift het kleintje tegen zijn moeder aan.

Vader komt de pret verstoren. Hij kijkt om het hoekje van de deur en zegt, dat mevrouw Ten Cate opgebeld heeft. Ze vraagt, of Jaap vergeten is, dat hij nog een huis heeft. Het eten is klaar en binnen vijf minuten wordt hij aan tafel verwacht.

Jaap loopt op een holletje weg.

„Kom vanmiddag maar weer mee met Evert,” roept mevrouw Groeneveld, „en vraag aan je moeder, of je een boterham bij ons mag blijven eten.”

Het wordt een fijne dag voor de jongens. Ze gaan 's middags samen naar school. Ze leren samen aardrijkskunde en ze mogen er een splinternieuwe atlas bij hebben uit de winkel. Naast hen staat de mand met Hertha en het wriemelende drietal. Ze moeten er telkens naar kijken. Ze volgen iedere beweging en kunnen maar niet genoeg krijgen van het hondegezin. Wat zal die Maarten opkijken, als hij terugkomt!

HOOFDSTUK 9

Dries Verhagen Hertha's hondjes krijgen een pleegmoeder

Het is een donkere avond. Dries Verhagen slentert verveeld rond. Alle jongens zijn al van de straat, maar hij hoeft niet zo vroeg thuis te komen. Vader en moeder zijn er toch niet.

Voor de boekhandel van Groeneveld blijft hij staan. Fijne etalage is dat toch! Hier woont één van die jongens, die scheepsmaatje geweest is, toen het feest was in Zeewijck. Hè, als hij dat ook eens zou mogen zijn. Nee, hij zal nooit meer iets stelen van die jongens.

Daar gaat de deur open. Dries slentert verder, maar blijft dan staan om te zien wie de winkel uitkomt. O, hij ziet het al: de boekhandelaar laat de hond uit. Een prachtige hond is dat.

Hij probeert het dier te lokken, maar Hertha komt niet. Doch nu komt er een ander de straat in, die meer geluk heeft. Hij fluit zachtjes naar de hond en houdt het dier dan wat voor.

Dries kijkt naar de winkeldeur. Als die boekhandelaar nu zijn hond maar in de gaten houdt, want de man, die het dier naar zich toegelokt heeft, is heus zo'n brave niet. Dat is Arie, de stroper. Zijn woonark ligt in de haven.

Beangst kijkt Dries om. Ja, de deur is dicht. En zie je wel, dat die Arie verkeerde plannen heeft? Terwijl de hond bezig is te

smullen, bindt hij haar een touw aan de halsband en trekt haar dan met zich mee.

De hond loopt eerst al etende mee, maar wanneer het lokaas op is, begint zij te blaffen en rukt aan het touw.

Op een draf loopt Arie de straat uit en schiet dan de eerste de beste steeg in.

Zonder na te denken holt Dries achter hem aan. Nee maar, dat is gemeen. Dat die kerel konijnen stroopt, moet hij zelf weten, maar van die hond moet hij afblijven en anders . . . anders zal Dries naar de boekhandelaar toe gaan en zeggen waar zijn hond is. Hij houdt zijn vaart in, want Arie loopt ook langzamer. De hond is nu stil en loopt met de staart tussen de poten mee. Arie heeft hem een flinke trap gegeven.

„Die valserd,” denkt Dries, „ik zal hem wel in de gaten houden. Zie je wel, hij gaat de richting van de haven uit.”

Dries verzamelt al zijn moed en haalt de stroper vlak bij de schuit in.

„Die hond . . .” hijgt hij, „die hond is niet van jou. Ik heb gezien . . . Ik zal tegen de dokter zeggen, dat . . .”

Arie geeft hem niet de kans om uit te spreken. Hij grijpt de knaap bij de arm en snauwt: „Loop met me mee. Ik waarschuw je, dat je niet wegloupt.”

Dries gaat met Arie mee. Hij is bang voor de kerel. Als ze bij de verveloze schuit komen, snauwt Arie: „Blijf hier wachten en wee je gebeente als je wegloupt.”

De jongen beleeft angstige ogenblikken. Hij wil wel weglopen, maar toch durft hij niet. Eer hij een besluit kan nemen, is Arie alweer terug. Hij grijpt Dries bij zijn jasje en schreeuwt: „Luis-ter goed, kereltje, ik weet wie je bent en ik sla je tot mosterd, als er iemand te weten komt wat je gezien hebt. Je hebt niets gezien, versta je, helemaal niets.”

Dries is wel bang, maar hij is ook zo verontwaardigd, dat hij toch

nog zegt: „En als ik nou wèl ga zeggen wat ik gezien heb, tegen de politie bijvoorbeeld?”

„Dan zou deze hond toch niet meer naar zijn eigenaar teruggaan. Ik ken heel wat manieren om me te wreken op jou en op die hond.”

Dries rukt zich los en loopt op een draf weg. Achter hem lacht Arie zijn valse lach. O, de jongen weet zeker, dat hij Arie niet zal durven verraden.

Hij loopt langs de boekwinkel. In de deur staat Everts vader en die fluit en fluit! Dries gaat met gebogen hoofd voorbij en verdwijnt dan in een zijsteegje. Het is alsof hij zich mede schuldig voelt aan een misdaad.

De volgende morgen komt Evert huilend op school. Het is ook zo erg wat er gebeurd is. Zo heel erg.

De vorige avond, toen Evert al sliep, heeft vader Hertha uitgelaten. Vader is niet meegegaan, want Hertha zal haar kleintjes niet lang alleen willen laten en is gewend vlug terug te komen. Toen het dier niet terugkwam, is vader gaan kijken, maar Hertha heeft vader laten wachten. Hoe de boekhandelaar ook geroepen en gefloten had, Hertha was niet teruggekomen. Het dier zou nooit zo maar zijn hondjes in de steek laten, dus er moest wel wat gebeurd zijn.

Had Hertha een ongeluk gehad? Het antwoord op die vraag kon niemand geven.

Behalve Arie, de stroper.

En Dries Verhagen uit de Dieuwersteeg.

O, wat heeft mevrouw Groeneveld het druk. Geen wonder, ze moet zorgen voor drie kleine hondkindertjes. Ze heeft een warm kruikje in de mand gelegd en een wollen doek om de bibberende lijfjes te beschutten tegen de ergste kou. Neen, koude zullen de diertjes nu niet lijden, maar honger zoveel te meer.

Maar de vader van Evert weet raad. Hij heeft wel eens gehoord, dat heel jonge diertjes, die moederloos worden, gevoed kunnen worden met kleine poppezuigflesjes.

Moeder Groeneveld is al op weg. Eén straat verder is een galanteriewinkeltje. 't Is eigenlijk een rommelig zaakje. Er ligt van alles voor de ramen. Koppen en schotels en schalen, waar geen deksel bij is en deksels, waar geen schalen bij zijn.

Mietje Bol, de eigenares van de winkel, is een vrolijk ziertje, die haar kopers meestal met een grapje tegemoet komt.

„Wat zal 't wezen, buurman? Een mooi vaasje voor een verjaardag?”

„Zo buurvrouw, hebben de blagen weer iets gebroken? O, zal 't een glazen theelichtje zijn? Ja, dat staat altijd gezellig op tafel.” Voor iedereen heeft Mietje een goed woord, maar vandaag . . . Ze komt mevrouw Groeneveld met een behuuld gezicht tegemoet.

Everts moeder vergeet er haar eigen zorgen door. Tranen bij Mietje? Ja, dan moet er wel iets ergs aan de hand zijn. Het vrouwtje bekijkt altijd alles van de vrolijke kant.

„Wat is er nu met je, Mietje?”

Het vrouwtje veegt met de rug van haar hand langs haar ogen.

„Och mevrouw, let u maar niet op me. U vindt me vast een beetje kinderachtig, maar mijn Wally . . .”

„Is ze dood?” schrikt mevrouw Groeneveld en denkt aan de grappige bruine takshond, die haar altijd zo vrolijk kwispelend begroette.

Maar Mietje schudt het hoofd.

„Nee mevrouw, zij is niet dood, maar ze heeft gisteren vier kleine hondjes gekregen. Drie ervan waren dood, toen ze op de wereld kwamen. Eén leefde er nog maar en die is nu ook dood. Mijn arme Wally loopt nu overal te zoeken naar haar kleintjes. Het stomme dier begrijpt niet, waarom ze haar kindertjes niet bij zich mocht houden. Zegt u maar wat u moet hebben, mevrouw Groeneveld.”

„Ik wilde drie . . . drie . . . dr . . . Och, maar dat is prachtig.”

Nee, daar begrijpt onze Mietje nu niets van. Vindt mevrouw Groeneveld het nu prachtig, dat de hondjes van haar Wally dood zijn?

Dan doet Everts moeder het verhaal van de hondjes, die verlaten in de mand liggen en piepen om eten. Zou Wally zich niet over de hondjes kunnen ontfermen?

Daar heeft Mietje direct oren naar. Ja, zij heeft ook wel eens gehoord, dat een hond zich over de kleintjes van een andere hond ontfermde. Ze gaat direct mee. Ze slaat haar omslagdoek om en neemt een mandje mee met een deksel en ze legt er een nieuwe dweil in. Ze pakt die uit haar winkeltje. Ze heeft er alles wel voor over. Ze sluit haar winkel deur en hangt er een kartonnetje voor: Wegens familieomstandigheden gesloten.

Ze lachen er samen om, die beide vrouwen, en Mietje zegt, dat

Wally eigenlijk haar enige familielid is. Zo'n eenzaam vrouwtje! Mijnheer Groeneveld ziet de optocht komen. Hij is opgetogen, als hij hoort wat ze van plan zijn te doen. De hondjes worden met kruikje en al in het mandje gelegd. 't Spreekt vanzelf, dat moeder Groeneveld weer meegaat om te zien, of Wally de babyhondjes zal aannemen.

De twee vrouwen knielen bij de hondemand, waarin Wally zacht jankend ligt te kijken. Als zij het gepiep van de diertjes hoort, springt zij op en snuffelt aan het hengselmandje, dat Mietje open op de grond heeft neergezet. Denkt ze, dat ze haar kindertjes teruggekregen heeft? Heeft ze meelij met de kleine vreemdelingetjes? Wie zal het zeggen? In ieder geval laat ze toe, dat de wriemelende dwergjes de melk drinken, die voor haar eigen kleintjes bestemd was. Ze likt haar pleegkindertjes en koestert ze met haar warmte.

O, wat zijn de vrouwen blij.

„Is het niet toevallig, dat ik hier in de winkel moest komen?” vraagt mevrouw Groeneveld.

„Nee,” zegt Mietje, „dat is niet toevallig. God heeft u naar mij toegestuurd.”

„Zou God zich dan met zulke kleine dieren bemoeien?” denkt Everts moeder.

Misschien heeft Mietje de twijfel gezien in de ogen van haar bezoeker. Ze zegt: „Het staat in de Bijbel. Er zal geen musje ter aarde vallen zonder de wil van de Hemelse Vader.”

„Ja,” zegt moeder Groeneveld, „ja, je hebt gelijk, Mietje. Als de straatjongens, die soms dieren plagen en kwellen, daaraan dachten, zouden ze geen beest meer lastig durven vallen.”

Mevrouw Groeneveld gaat naar huis en laat de hondjes achter bij Mietje. Maar nu Hertha's kindertjes verzorgd zijn, komt de onrust om Hertha zelf weer boven. Zou de herdershond dood zijn? Zou ze verdwaald zijn?

Everts vader zet een advertentie in de krant. Hij beschrijft, hoe de

hond eruit ziet en belooft een beloning als een eerlijke vinder het dier terugbrengt.

Zal er antwoord komen?

Evert holt iedere dag uit school naar huis en Jaap en de andere jongens komen hem van huis halen. Ze vragen hem, of hij al iets van Hertha gehoord heeft.

Wanneer de ene dag na de andere verstrijkt, verliezen Evert en zijn huisgenoten de moed. Er is nu weinig kans meer, dat Hertha nog terugkomt. Natuurlijk is de politie ook in de zaak gemengd, maar die geeft ook weinig hoop. O ja, ze zullen wel uitkijken naar een herdershond, maar wie zegt, dat Hertha niet meegenomen is door iemand, die op doorreis was naar een andere stad. Dat gebeurde wel eens. Kermisreizigers konden bijvoorbeeld altijd wel een goede waakhond gebruiken en die keken heus niet zo nauw.

Neen, Evert en Jaap beginnen de moed te verliezen en Everts moeder zei, dat ze het zo langzamerhand maar eens aan Maarten moesten schrijven. Het was toch zijn hond, die verdwenen was. „Wacht daar nu nog maar eens mee,” zei de boekhandelaar. „Je kunt nooit weten.”

Neen, je kon niet weten, maar toch . . . Neen, niemand geloofde in de terugkeer van Hertha.

HOOFDSTUK 10

Evert vindt een spoor

Boekhandelaar Groeneveld zit met de handen in het haar. Daar krijgt hij op eenmaal het bericht, dat Cornelis zijn been gebroken heeft.

Wie Cornelis is? Ja, dat is een oude trouwe knecht, die voor de zaak goud waard is. Hij bezorgt boodschappen, brengt portefeuilles weg, kortom, hij is een manusje van alles, waar de boekhandelaar op aan kan.

Mevrouw Groeneveld laat de moed niet zo gauw zakken. „Alle hens aan dek,” zegt ze. „Om te beginnen moet Evert een handje uitsteken in zijn vrije tijd. Dat helpt hem meteen over zijn verdriet om Hertha heen.”

Vader vindt nòg een lichtpuntje aan de zaak. Evert zal met het bezorgen van de tijdschriften in alle wijken van het dorp komen en als Hertha nog in het dorp is, zal er veel kans zijn, dat hij de hond vindt.

Evert vindt het wel prettig wat te helpen in de zaak. Vader moet door de moeilijkheden heen geholpen worden en hij weet bij ervaring, dat zijn spaarpot erdoor gespekt zal worden. Hij spaart voor een nieuwe fiets en elk guldentje is er een en reken maar, dat hij naar Hertha zal speuren.

Vol moed gaat hij de eerste avond op stap. Hij draagt een tas met tijdschriften. De adressen heeft vader buiten op de omslagen

geschreven. Allemaal in één wijk. Een deftige buurt met een bordes voor de huizen. Trapje op trapje af. Maar geen buurt waar hij naar Hertha hoeft te zoeken. Die mensen lokken geen dieren van anderen. Ze hebben zelf zulke fijne honden. Kijk daar maar eens, wat een mooie poedel daar in die tuin zit. Wat is dat dier gek geschoren. Half kaal en pluimpjes haar aan de poten. Hertha heeft geen lang haar, maar als ze dat wel had, zou hij haar nog niet op zo'n rare manier toetakelen . . .

Wat loopt hij toch te piekeren? Hij heeft Hertha immers niet meer. Die gedachte maakt hem plotseling weer lusteloos. Hij besluit dwars door het dorp naar huis terug te lopen. Hij gaat door een mooie winkelstraat, maar de steegjes, die erop uitkomen, zijn niet zo mooi. Armoedige slopjes. Op de hoeken hangen groepjes jongens. Evert gaat er maar met een wijde boog omheen. Die vreemde jongens kunnen soms ruzie zoeken, zonder dat er een reden voor is. Met andere jongens samen durft hij ze wel aan, maar alleen . . .

Nu is hij de winkelstraat uit en moet een bruggetje over. Hij hoort vlugge voetstappen achter zich. Is één van die vechtersbazen hem toch achternagekomen?

Hij kijkt eens om. Ja, het is een jongen, die hem gevolgd is. Een armoedige jongen.

Wanneer Evert stilstaat, staat hij ook stil. Evert zal maar meteen zijn tanden laten zien. Dat joch is klein van stuk. Hij kan hem best de baas en bovendien is het nog licht.

Hij keert zich om en snauwt: „Wat moet je van me?”

De jongen zegt grijnzend: „Heb maar zo'n grote mond niet. Ik ben Dries . . . Dries Verhagen uit de Dieuwersteeg.”

Evert keert zich om.

„Je vergist je, joh. Ik ken je niet,” zegt hij, wat minder onvriendelijk.

„Ik ben de jongen, die jullie die zeemansmuts terugbracht. Ik bracht hem toen bij de dokter.”

Evert kijkt hem aan. Van Jaap heeft hij wel gehoord, hoe de vork aan de steel zat. Eerst had het joch de muts geakaapt en later bracht hij hem terug om een beloning te krijgen.

Zonder enige overgang zegt Dries: „Jullie zijn een hond kwijt, hè?”

Ha, ha, Evert doorziet meteen de toeleg van Dries. Eerst heeft hij de muts laten verdwijnen en nu heeft hij de hond meegenomen. Maar nu zal hij van een koude kermis thuiskomen.

Hij pakt de jongen bij de mouw en zegt dreigend: „Maak maar geen smoesjes. Jij hebt onze hond, hè? Als je maar weet, dat ik naar de politie ga. Ik weet nu waar je woont.”

Dries rukt zich los en roept: „’t Is niet, ik heb die hond niet.”

„Hoe weet je dan, dat onze hond weg is?”

„Omdat ik zag . . . ik bedoel, omdat er in de krant stond . . .”

Evert begrijpt wel, dat er met hardheid niets te bereiken valt. Je vangt nu eenmaal meer vliegen met stroop, dan met azijn. Hij bedwingt zijn ongeduld en zegt: „Toe, vertel me nu, of je Hertha meegenomen hebt. Zij heeft jongen, zie je. Ze hebben nu een pleegmoeder, maar . . .”

Dries schudt het hoofd.

„Ik durf het je niet te vertellen. Als die man erachter komt, dat ik verraden heb waar de hond is, zal hij ’t dier verdrinken.”

„Maar vertel dan toch . . .”

Dries grijpt nu Evert bij de arm. Hij steekt zijn groezelige hand uit en Evert legt er met een verwonderd gezicht de zijne in.

„Beloof me op handslag, dat je niet zult verraden wat ik je ga zeggen.”

Evert schudt het hoofd, maar dat is Dries niet voldoende.

„Nee, je moet het hardop zeggen. Kom mee van de brug af. Daar in het donker moet je het zeggen, met je hand in de mijne.”

Evert doet wat hem gevraagd wordt. Hij wil alles wel beloven, als hij maar te weten komt waar Hertha is. Wanneer Evert de belofte gedaan heeft, vertelt Dries hem, dat hij gezien heeft, hoe

Arie, de stroper, de hond heeft gelokt met een stukje vlees. Hij heeft haar daarna een touw om de hals gebonden en meegetrokken naar de woonschuit.

„Naar de woonschuit?” herhaalt Evert. „Naar die armoedige woonschuit, waar dat zieke jongetje voor het raam ligt?”

Dries knikt. „Ik ben die kerel nagelopen naar de haven en ik zei, dat ik tegen de dokter zou vertellen, dat hij de hond meegenomen had. Zie je, die jongen van de dokter ging vaak mee, als jullie met de hond uitgingen en de dokter . . . nou ja, de dokter heeft me een nieuwe broek gegeven en daarom wilde ik niet hebben, dat de hond meegenomen werd.”

„Wat zei die kerel, toen je hem aansprak?”

„Hij bracht eerst de hond in de schuit en toen kwam hij terug en hij zei, dat hij best wist wie ik was en dat hij me tot mosterd zou slaan, als er iets uitlekte over de verblijfplaats van Hertha.”

„Maar nu ga ik direct naar de politie.”

„Nee,” schrikt Dries, „want je hebt me beloofd, dat je dat niet zou doen. Arie zou misschien de hond verdrinken.”

„Maar wat moet ik dan doen?” roept Evert. „O, ik wou, dat je 't me maar niet verteld had.”

Dries buigt zich naar Evert over.

„Je kunt wel iets doen. Je kunt langs de haven lopen en de woonschuit in de gaten houden. Misschien blaft Hertha wel, of misschien zie je haar achter een van de raampjes zitten en als je dan zelf ontdekt waar je hond is . . . nou, dan kan Arie niet weten, dat ik toch geklikt heb.”

Evert knikt als in gedachten. Ja, zo is er nog een kans, dat hij Hertha terugkrijgt. Als hij Hertha zelf ontdekt, kan hij naar de politie gaan, maar o, wat zal het moeilijk zijn om te zwijgen.

Dries brengt hem weg tot vlak voor de deur.

„Denk erom wat je me beloofd hebt,” roept hij Evert nog eens achterna.

Deze knikt. Hij moet zwijgen, maar morgenochtend moet hij

voor schooltijd een portefeuille met tijdschriften wegbrengen. Hij zal zijn weg langs de haven nemen. Misschien laat de stroper de hond wel heel vroeg uit en als hij Hertha dan ziet lopen, zal hij roepen en fluiten en hard weglopen met het dier.

Evert hoort niet eens, dat hij een standje krijgt, omdat hij zo lang uitgebleven is. Hij belooft vader vroeg op te staan en hij gaat vol hoop naar bed.

„Here Jezus, maak dat Hertha bij ons terugkomt,” bidt hij zacht. En dan gaat hij vol verwachting slapen. Zou zijn gebed verhoord worden?

HOOFDSTUK 11

In het hol van de leeuw

„Wil je nu al op weg gaan met die portefeuille, jongen? Die mensen zijn misschien nog niet eens op.”

„Jawel moeder, vorig jaar heb ik Cornelis ook wel eens geholpen en toen was de dienstbode al heel vroeg aan het ramen zemen.”

„Nu ja, 't is ook nog een eind lopen. Ga dan maar.”

„En ik ga langs de haven, dat is ook nog een omweg. Daar is altijd wel wat te zien.”

„Zo vroeg is er nog niet veel te beleven,” plaagt moeder.

Neen, er is bij de haven niet veel te zien. De meeste schepen zijn uitgevaren. Maar die haveloze woonschuit ligt er wel. Verveloos en grauw en lelijk. Met kloppend hart nadert Evert de oude ark. Hij loopt steeds langzamer en als hij er dichtbij is, blijft hij staan. Hij probeert door de groezelige ramen naar binnen te gluren, maar er hangt een gerafelde lap voor de ruiten.

O, nu moest die stroper net Hertha uitlaten. Dan zou hij fluiten en roepen en hard weglopen en dan zou hij Hertha zo maar mee kunnen nemen. Het zou ook kunnen zijn, dat Hertha blafte. Dan zou hij roepen: „Hela, ik hoor daar mijn hond blaffen.” Ja, dat zijn allemaal mogelijkheden, maar voorlopig gebeurt er niets. Evert staat nu vlak voor de loopplank. Hij zet er zijn voet op. Hij schuifelt er overheen. Hij staat nu op het dek. Als hij nu eens heel zachtjes flook, heel zachtjes maar? Hertha had zo'n

goed gehoor. Als hij maar blafte. Als hij maar één keer blafte. „Hui, wat moet dat daar?”

Evert schrikt zo, dat hij blijft staan. Boven het dek staart het woedende gezicht van Arie. Zijn wilde haarbos hangt hem over het voorhoofd en zijn ongeschoren gezicht lijkt nog ongunstiger door de rode zakdoek, die hij om de hals geknoopt heeft.

Evert wil antwoorden, dat hij zijn hond zoekt, maar bij de eerste woorden blijft hij steken. Hij herinnert zich nog bijtijds, dat hij op die manier Dries zou verraden.

Arie is het trapje opgeklommen en loopt al scheldend om Evert heen, zodat hij nu niet eens meer vluchten kan.

„Ja, ik herken je wel. Je bent een van die rakkers, die ik al eens weggejaagd heb. Ik heb je toen een flink pak slaag beloofd, als je het weer eens waagde een been op mijn dek te zetten. Nu, ik zal je voor dit keer een tweede waarschuwing geven. Als ik je hier weer aantref, houd ik je minstens vierentwintig uur vast. Ik heb geen pottekijkers nodig.”

En dan gebeurt er iets, waar Evert op gehoopt heeft. Hij hoort in de kajuit een woedend geblaf. Hertha heeft de stemmen gehoord, maar heeft zij ook de stem van haar baasje herkend?

Evert is echter te angstig om zich dit af te vragen. „D . . . d . . . dat is mijn hond,” hapert zijn stem.

Het lijkt wel, of het geblaf de stroper gekalmeerd heeft. Hij loopt op Evert toe en duwt hem in de richting van de kajuit. Hij wijst op de portefeuille. „Leg dat ding maar even neer en ga mee naar beneden.”

Evert struikelt meer dan hij loopt, als hij de trap afgaat. Het is zo donker in de kajuit en het trapje is zo wankel. Bovendien moet hij hoesten van de vieze benauwde lucht, die hem in de neusgaten dringt. Het is een slaaplucht, vermengd met tabakswalm. Huiverend blijft hij in de armoedige ruimte staan. Hij gaat alleen wat op zij om Arie door te laten.

De stroper wil wat zeggen, maar het hondegeblaf maakt ieder woord onverststaanbaar.

„Louike, maak dat die hond zijn bek houdt.”

Everts ogen, die nu aan de duisternis gewend zijn, zien dat er beweging komt in het lompenbed, dat in de hoek van de kleine ruimte ligt. Een jongen — o, het is vast de jongen, die altijd voor het raam ligt — kruipt tussen zijn vodden uit en gaat naar een lage deur.

„Koest Hector,” hoort Evert hem met een zacht schor stemmetje zeggen en de hond verandert haar geblaf in een zacht klagend gejangk.

„Hector” heeft de jongen de hond genoemd. Zou het dan toch hun hond niet zijn? O, maar natuurlijk heeft die onverlaat hun hond een andere naam gegeven.

Arie, de stroper, laat Evert niet lang de tijd om over die namen na te denken. Hij doet een stap in de richting van Evert en pakt hem hardhandig bij zijn kraag, zodat Evert bijna geen adem kan halen.

„Nu moet je eens goed luisteren,” zegt hij. „De hond, die jij zoekt, is hier, maar ik waarschuw je, dat je daar met geen woord over rept.”

„Ik doe het toch . . . ik doe het toch,” huilt Evert.

De greep van de stroper is vaster geworden.

„Zo, doe je het toch? Dat betekent, dat je hond niet lang meer leeft en jou zal ik ook weten te vinden. Je hond is hier uit eigen beweging naar toe gelopen en . . .”

„Dat is niet waar,” huilt Evert. „Jullie hebben hem gestolen.”

„Durf dat woord nog eens te gebruiken,” raast Arie. „Durf het eens.”

„Vader, niet doen!”

De jongen, die Hertha stil heeft gemaakt, is teruggekomen en grijpt de man bij zijn arm.

De greep van de booswicht op Evert verslapt. Zijn toon wordt

heel zacht, als hij zegt: „Stil maar, kereltje. Je vader zal geen rare dingen doen.”

Als hij Evert in de richting van de trap duwt, is zijn stem weer hard en snauwend geworden, als hij zegt: „Dus je bent gewaarschuwd. Geen woord over die hond. We zullen goed voor hem zijn totdat jullie hem probeert terug te krijgen door de politie, of op een andere manier. 't Beest zal hier een best leven hebben, maar als je één woord erover kikt, dan is het gebeurd met hem.”

Evert huilt van woede, als hij de loopplank overgaat. De portefeuille, die hij vergat, wordt hem nagesmeten. Hij hoort Hertha weer blaffen.

Maar dit keer zal hij zijn mond niet houden. Hij zal alles tegen zijn vader vertellen en die zal heus wel een manier weten om Hertha ongedeerd uit de handen van de stroper te krijgen.

Op een drafje rent hij langs de haven. Daar drentelt een agent.

Zal hij hem meteen maar de geschiedenis vertellen? Dan kan hij ernaar toelopen en . . . en . . . Maar nee, er moeten meer agenten komen. De schuit moet omsingeld worden.

Alle verhalen, die Evert wel eens gelezen heeft, komen hem voor de geest, maar hij loopt stilletjes verder. Zijn vader moet maar weten wat het beste is.

Hij komt bij het huis waar hij de portefeuille moet afleveren. De dienstbode pakt het ding aan en vraagt naar Cornelis, daarna geeft ze Evert een mooie rode appel.

Maar hij heeft geen zin in die appel. Hij zou nu geen stukje door zijn keel kunnen krijgen. Hij neemt de weg terug weer langs de haven. Het lijkt wel, of hij met koorden naar de schuit getrokken wordt. Toch komt hij er niet zo dichtbij. Hij loopt langs de grote pakhuizen, die allemaal nog gesloten zijn.

O, als Hertha nu eens uitgelaten werd op het moment, dat hij langs ging!

O, als dat eens gebeurde!

HOOFDSTUK 12

Het geheim van de woonark

Louike, het zoontje van Arie, de stroper, heeft geen prettig leventje. Hij ligt op zijn lompenbed of sukkelst door de kajuit, maar als hij staat . . . o, als hij staat . . .

Dan wordt hij duizelig en misselijk. Hij is nooit een erg sterk kereltje geweest. Nadat zijn moeder stierf en dat was op zijn derde jaar, heeft zijn vader voor hem gezorgd. En dat betekent zeker, dat die ruwe stroper zijn zoontje maar aan zijn lot heeft overgelaten?

Neen, dat betekent het niet. Arie heeft in zijn leven maar één afgod gehad en dat is Louike.

Heeft hij dan nooit een dokter bij zijn zoontje gehaald?

Ja, die is er wel geweest, toen ze nog in een dorpje in de buurt woonden, maar die dokter zei, dat Louike alleen maar beter kon worden, als hij naar een sanatorium ging.

Naar een sanatorium! Weg van zijn vader!

Neen, dat wilde Arie niet en toen hij in de woonschuit is gaan wonen, heeft hij geen dokter meer gehaald. Louike moest versterkend voedsel hebben. Welnu, dat krijgt hij. Wild, dat gestroopt wordt in de duinen en eieren en melk, die geruild worden voor de gestroopte buit, die ze niet kunnen opeten.

O, de politie loert al heel lang op Arie, maar tot nu toe is hij hun te slim af geweest.

Voor Louike heeft Arie ook die hond gestolen. Ach, zijn jongetje klaagde zo over zijn eenzaamheid. Hij vertelde van de jongens, die op de kade bij de schuit stoeiden met de hond. Arie had ze ook een keer aangetroffen, maar hij had hen weggejaagd. Als hij de flinke sterke jongens zag, voelde hij een wrok tegen hen. Wanneer zijn Louike ook maar zo kon hollen en draven!

En toen hij op die avond langs het huis van Evert geslenterd was, had hij de hond gezien, waar zijn Louike het altijd over had. Hij had toevallig een stuk vlees in de zak gehad en plotseling had hij de lust in zich voelen opkomen het dier mee te nemen.

Het was allemaal zo gemakkelijk gegaan. Wat was Louike blij geweest. Zijn vader had gezegd, dat hij het dier gekocht had. O, het was heel moeilijk geweest om de hond stil te krijgen. Zij rukte en trok aan het touw en blafte zo, dat horen en zien je verging. Hij had Hertha een paar keer flink moeten striemen om haar stil te krijgen.

Nu jankte ze alleen maar zachtjes, als zij hem zag en met Louike was zij goede vrienden geworden. Nou en dat was het voornaamste. Alleen wilde de hond niet eten, maar dat zou ook wel komen. En nu is daar vanmorgen die jongen uit de boekhandel gekomen. Arie knarsetandt als hij eraan denkt. Zou dat joch uit die steeg toch gekletst hebben? Maar hij zou Hector niet afgeven. Nog voor geen tien politieagenten.

En daar is Louike die morgen ook nog beginnen te mekkeren over diefstal. Hij heeft voor 't eerst van zijn leven het kereltje afgesnauwd. En toen is hij weggeslenterd. De zee langs en de duinen in. Dat is voor hem de enige manier om tot rust te komen.

Als hij weg is, probeert Louike weer de hond aan het eten te krijgen, maar Hertha draait de kop af. Louike snikt zachtjes. O, hij begrijpt heel goed, dat vader Hector gestolen heeft van de jongens. Hoe zou je ook zo'n lief dier weg kunnen doen? En als

die jongen z'n vader naar de politie gaat, moet zijn vader mischien naar de gevangenis.

Moedeloos kijkt Louike door het beslagen raampje naar de verlaten kade. Hij heeft zo'n erge hoofdpijn. Hij is zo verdrietig en opeens . . . daar ziet hij diezelfde jongen van vanmorgen aan de overkant lopen. Hij blijft vlak bij de pakhuizen en kijkt schuw naar de woonark.

Louike bedenkt zich niet lang. Hij grijpt een oude jekker van zijn vader en trekt die aan over zijn gore kleren. De mouwen zijn hem wel veel te lang, maar wat geeft dat? Hij strompelt de kajuits-trap op en roept zo hard als hij kan: „Heila, heila.”

Evert kijkt naar de jongen op het schip. Hij wil er eerst van door gaan. Voor de tweede keer laat hij zich niet lokken door die kerel. Toch weifelt hij. Als de jongen nu eens alleen is en hem zijn hond mee wil geven?

„Ik ben alleen . . . ik ben alleen . . . eerlijk!”

Schoorvoetend gaat Evert in de richting van het schip.

„Ben je heus alleen?” vraagt hij, als hij tegenover de jongen staat, die zo potsierlijk is aangekleed. „Wil je mij mijn hond teruggeven?”

„Vader heeft hem toch gekocht?”

„Dat heeft hij niet. Jullie zijn . . . jullie zijn . . .”

Evert kan het erge woord niet over zijn lippen krijgen. De jongen heeft hem zo verschrikt en ongelukkig aangekeken.

„Wil je niet beneden komen? Wil je de hond niet zien?”

„Kan je vader dan niet terugkomen?”

Louike schudt het hoofd. Nee, voor het middaguur zal zijn vader niet terug zijn.

Evert stommelt voor de tweede keer die morgen naar beneden. De jongen loopt voor hem uit. Hij behoeft hem niet te wijzen waar Hertha zit. De hond blaft en jankt als een bezetene en trekt aan haar touw om zich te bevrijden. Evert knielt bij het arme dier neer en slaat de armen om zijn nek.

„O Hertha, waar ben je dan? Waar ben je dan? Ga je mee met het baasje?”

Louike pakt hem bij de schouder.

„Och toe, probeer eens of Hector nu eten wil. Hier is een schotel met brood en melk. Er is vlees ook bij.”

Of Hertha eten wil? Zij slokt de hele schotel met brood op en jankt van vreugde.

Maar nu de hond stil is, moet Evert wel naar de jongen kijken. Die snikt hardop en heeft zich met zijn hoofd in de handen op het bed gegooid.

Evert krijgt medelijden met hem.

„Huil nou maar niet,” zegt hij. „Alles komt nu goed. Hertha heeft gegeten.”

Louike is rechtop gaan zitten. Hij snikt: „Alles komt níet goed. Vader zal mij er de schuld van geven, dat Hector weg is en ik . . . ik ben weer alleen. Dat kan jou niet schelen, hè? Jij weet niet wat het is om hier de hele dag alleen te liggen. Ik was zo blij met Hector. Hij was al een beetje aan mij gewend. Eén keer heeft hij zijn kop op mijn deken gelegd en . . . nou . . . nou ben ik weer alleen.”

Evert kijkt rond in de armoedige ruimte. Wat moet het erg zijn om hier altijd maar te moeten liggen.

„Ben je ziek?” vraagt hij. „Hoe heet je eigenlijk?”

„Ik heet Louike,” snikt de jongen. „Ja, ik ben ziek.”

Evert weifelt. Dan zegt hij: „Ik zal de hond bij je laten. Nog . . . nog veertien dagen.”

„Tot ik beter ben?” vraagt Louike.

„Tot je beter bent,” knikt Evert, „als het tenminste niet te lang duurt.”

„Ik hoop, dat ik dan maar nooit beter word,” zegt Louike.

„O stil, dat mag je niet zeggen,” schrikt Evert. „Ik moet toch mijn hond terug hebben. Weet je, dat zij jonge hondjes heeft?”

„Jonge hondjes?”

Evert vertelt het verhaal van de kleine hondjes, die een pleegmoeder kregen. O, wat vindt Louike dat erg. Hij krijgt er tranen van in de ogen. Dan legt hij zijn hand op Everts schouder. „Belof je me, dat je terugkomt? Als Hector soms niet wil eten en . . . ik lig zo alleen, zie je.”

Evert maakt een afwerende beweging met de elleboog. O, hij wilde best iedere dag naar Hertha komen kijken, maar dan zou hij ook de kans lopen om de stroper te ontmoeten.

Maar Louike weet raad. „Mijn vader zou je vast geen kwaad doen, als ik het prettig vind, dat je komt,” zegt hij. „Maar ik kan best begrijpen, dat je bang voor hem bent. Weet je wat? Ik zal een rode zakdoek uit het raampje hangen, als vader weg is.” „En als je zeker weet, dat hij voorlopig niet terugkomt.”

Na die afspraak gaat hij weg. Hertha trekt nog wel even aan het touw, maar Evert ziet toch, hoe het dier zich laat strelen door Louike. Zou Hertha haar jongen vergeten zijn? Zou ze hem ook vergeten zijn? Nu ja, ze had ook niet zo erg lang om Maarten getreurd.

Tot zijn schrik ziet Evert op de klok van het kleine witte kerkje, dat het de hoogste tijd is om naar school te gaan.

Vader staat al op de uitkijk.

„Jongen, waar kom je toch vandaan? Nee, je moet niet onderweg spelen, als je een portefeuille moet wegbrengen. Ga nu maar vlug, anders kom je nog te laat op school.”

Hè, dat is een pak van Everts hart. Wanneer er meer tijd was geweest, had vader hem vast en zeker vragen gesteld en hoe had hij die kunnen beantwoorden zonder te jokken? Hij moest zwijgen over zijn ontmoeting. Ook over de ontdekte schuilplaats van de hond. O, als het alleen om de dreigementen van de stroper ging, zou hij wel durven spreken, maar hij had Louike nu beloofd, dat hij Hertha nog een poosje zou mogen houden. Zou hij het geheim van de woonark verborgen kunnen houden?

HOOFDSTUK 13

Jaap heeft de bokkepruik op

't Is speelkwartier. Jaap dringt uit de bank om bij Evert te komen, maar deze heeft zo'n haast. Hij is al bezig met andere jongens haasje-over te doen, als Jaap hem bij de mouw grijpt.

„Heila joh, waarom ben je me vanmorgen niet wezen halen?”

„Omdat ik een boodschap voor vader moest doen. Laat me los, Jaap, ik moet springen. Toe, ga ook in de rij staan.”

Jaap heeft geen zin om spelletjes te doen. Hij heeft zin om met Evert te praten. Hij wil vragen, of zijn vriendje al aan Maarten heeft geschreven, dat de hond verdwenen is. Hij wil weten, of er ook iemand op de advertentie is afgekomen. Hij wil weten, hoe de jonge hondjes het maken en hij wil ook vragen, of Evert met hem mee wil gaan naar de vrouw uit het galanteriewinkeltje.

Maar wat doet die Evert nu toch vreemd. Telkens als Jaap hem bij de mouw grijpt, rukt hij zich los.

„Ik moet springen, joh . . . Wat is er? . . . Over Hertha? . . . Nou ja, die is weg . . . daar hoeven we niet meer over te praten.”

Wanneer ze de school weer binnengaan, staat Jaap het huilen nader dan het lachen. Hij is al lang bevriend met Evert, maar na de feestdag zijn ze helemaal onafscheidelijk geworden. Ze hebben gestoeid met Hertha, Evert was direct naar hem toe gekomen, toen hun hond verdwenen was en nu doet Evert net, of hij genoeg van hem heeft.

En Evert? Na het speelkwartier zit hij achter Jaap en is verre van rustig. O, nu had hij zijn vriendje afgesnauwd en hij had het alleen gedaan, omdat hij bang was, dat hij zou moeten jokken.

„Evert, hoe heet deze kaap?”

„Kaap de Goede Hoop, mijnheer.”

„Neen jongetje, zo heet die niet, maar ik heb goede hoop, dat jij beter gaat opletten, gezien je cijfer voor aardrijkskunde.”

De klas kijkt om naar Evert en lacht, maar Jaap lacht niet. Hij blijft recht in zijn bank zitten. Evert moest heus niet denken, dat hij enige poging zou doen om weer gewoon te zijn.

Evert doet zijn best om op te letten, maar als de school uitgaat, houdt mijnheer hem nog even terug.

„Je gedachten waren zeker bij de verdwenen hond, hè? Hoe is 't met de kleine diertjes?”

O, gelukkig praat mijnheer over de kleine moederloze hondjes en hij stelt geen andere vragen. Wat druk en zenuwachtig vertelt Evert over de bruine tax, die net precies doet, alsof de hondjes van haar zijn. Je mag niet eens aan de mand komen waar ze in liggen.

Wanneer Evert buiten komt, is Jaap verdwenen. Gelukkig maar. Langzaam loopt hij naar huis. Er woedt in zijn hart een tweestrijd. Mag hij zwijgen over de verblijfplaats van Hertha? Is het ook geen verraad aan zijn ouders en aan Jaap, als hij het geheim van de woonark niet verraadt? Maar hoe kan hij zijn belofte aan Louike nakomen, als hij zegt, hoe Hertha verdwenen is? Vader zal misschien naar de politie gaan. Nee, hij moet zwijgen.

Gelukkig praten vader en moeder niet over Hertha. Vader vertelt alleen dat er een dame in de winkel is geweest, die een verkeerde hond meebracht. Een genuilkorfde herder.

„Ik heb het idee, dat de dame de hond helemaal niet gevonden had, maar dat ze hem kwijt wilde zijn,” zegt vader. „Ze bood aan hem hier achter te laten.”

Die avond in bed ligt Evert wakker. Hij denkt en denkt, maar

komt er niet uit. Jaap heeft ook vanmiddag heel duidelijk laten merken, dat hij boos op hem was. En toch kan hij geen uitleg geven.

„Here Jezus, maak toch dat alles weer goed wordt,” bidt hij. Ja, dat is het enige wat hij nog doen kan. Al zijn zorgen vertellen aan de Here Jezus. Hoe zou hij anders uit deze moeilijkheden raken?

HOOFDSTUK 14

Eind goed - al goed

„Ga er vanmiddag maar eens op uit,” zegt mevrouw Groeneveld. „Je ziet zo witjes. Je trekt je, geloof ik, veel te veel aan van Hertha's verdwijning. Ga Jaap maar halen. Hij is al in drie dagen niet hier geweest.”

Evert ziet op dat moment niet witjes. Hij heeft een kleur als vuur en maakt dat hij wegkomt.

O, altijd die angst, dat hij zal moeten jokken. Hij slentert naar de haven. Gisteren en eergisteren heeft hij geen rode zakdoek voor het raampje gezien. Zou Hertha nu wel eten? Hij is bang . . .

O, daar is de rode zakdoek. Hij rent de havenkade over. Louike heeft hem gezien. Hij wenkt. Evert wuift terug en kijkt schuw om zich heen. Hij loopt op de schuit toe, gaat de wankelende loopplank over en daalt het kajuitstrapje af.

Hertha zit naast het bed van Louike. Zij kwispelt en blaft.

„Zij is blijven eten en drinken,” vertelt Louike, „en zij jankt ook niet meer en zij likt me ook telkens.”

Maar dat bevalt Evert niet zo erg.

„Je moet je niet zo erg aan mijn hond hechten, hoor,” waarschuwt hij.

Louike geeft wijselijk geen antwoord. Hij haalt een plak chocolade onder zijn kussen te voorschijn en geeft die aan Evert.

„Hier, die heb ik van vader gekregen. Jij mag hem hebben.”

Evert bergt de handen op zijn rug.

„Je hoeft er niet vies van te zijn. Het is verpakt,” zegt Louike.

„Och nee, joh, dat is 't hem niet, maar jij bent ziek. Je moet beter worden.”

„Dan kun jij de hond terugkrijgen, hè?” zegt Louike en hij hoest schorrig.

„Daar niet alleen om, hoor!” zegt Evert. „Maar iedere jongen wil toch beter worden? Dan kun je stoeien in de duinen en aan zee. Ik zou vragen aan mijn vriendje Jaap, of je met ons mee mocht.”

Evert bijt zich op de lip. Was Jaap zijn vriendje nog wel?

Louike kijkt hem met schitterende ogen aan. Spelen met Evert. Hij heeft nooit een vriendje gehad. Dan schudt hij bedroefd het hoofd.

„Ik kan toch niet gezond worden,” zegt hij. „De dokter kan me niet beter maken. Het duurt zo lang.”

„De Here Jezus kan je beter maken.”

Evert heeft het er uitgeflapt voor hij het weet, maar hij zwijgt en krijgt een kleur. Hij wil vlug over andere dingen gaan praten, maar Louike valt hem in de rede en vraagt: „Is de Here Jezus een dokter? Woont hij ver weg?”

Evert spert zijn ogen wijd open.

„Weet jij niet wie de Here Jezus is? Hoe kan dat nou?”

Louike laat zich met een verdrietig gezicht zakken.

„Toen we nog een woonwagen hadden, ging ik wel naar school. Ik kan wel rekenen en schrijven, maar . . .”

„Ja, maar om de Here Jezus te leren kennen, hoef je niet eens te kunnen schrijven. De heidenen kunnen dat ook niet.”

„Wat zijn heidenen?”

Evert kijkt met grote verwonderde ogen naar de zieke jongen.

„Bid je ook nooit?”

Louike haalt de schouders op en schudt het hoofd.

Maar dan schaamt Evert zich niet meer. Hij begint te vertellen,

eerst over het wonder, dat mijnheer juist die morgen op school vertelde, van de blinde, die door de Here Jezus genezen werd. Maar hij vertelt veel meer, want Louike vraagt zoveel. Hij vraagt waar de Here Jezus nu is en hoe hij Hem bereiken kan.

Louike is wel erg teleurgesteld, als hij hoort, dat de Here Jezus niet meer op aarde is, maar Evert zegt, dat dit heus helemaal geen verschil maakt.

Dan opeens kijkt de zieke verschrikt naar de oude wekker.

„Je moet weggaan,” zegt hij. „Vader kan terugkomen.”

Evert springt verschrikt op. Hij is bang voor de ruwe stroper.

„Als je vader weer weg is, kom ik terug,” belooft hij, „en dan breng ik boeken mee en dan kun je zelf zien, dat alles waar is wat ik je verteld heb.”

Hertha staat niet meer op, als Evert weggaat. Het schrandere dier weet wel, dat het bij Louike moet blijven.

Als hij thuiskomt, moet Evert nog wat portefeuilles wegbrengen voor zijn vader. Hij gaat meteen even kijken bij Mietje.

Wally ligt in de mand en de kleintjes liggen bij haar. De kleine taxhond is zo trots op het drietal, of ze van haar zelf zijn.

„Mietje, wat zou er nu gebeuren, als Hertha terugkomt?” vraagt Evert.

„Hertha kòmt niet meer terug,” zegt het vrouwtje hoofdschuddend. „Maar als ze terugkwam, zou ze niets meer van haar hondjes willen weten. Ze zou ze ook niet meer kunnen voeden.”

„Maar als de hondjes groot zijn, krijgen we ze toch terug, hè Mietje?”

Het kleine vrouwtje schiet in een lach.

„Wat dacht je dan, malle jongen? Dat ik hier vier honden de kost zou geven?”

Evert gaat naar huis. Gelukkig vragen vader en moeder niet waar hij geweest is die middag. Hij vraagt vader een boek om te lezen en hij mag een spiksplinternieuw boek uit de winkel zoeken en heel voorzichtig lezen.

Die avond zoekt hij tussen zijn eigen boeken, of er ook eentje bij is, dat over de Here Jezus gaat. Hij pakt de kinderbijbel en zet hem weer terug. Hij kan er niet toe komen om dat mooie boek uit te lenen. Hij is zo netjes op zijn boeken en bij Louike is alles zo morsig.

Toch brengt hij het boek naar Louike toe. Als hij uit school komt, ziet hij dat de rode doek weer uithangt en hij holt naar huis om het te halen. Dan rent hij weer terug naar het schip en als hij het piepende trapje afdaald, roept hij al: „Louike, ik heb het boek meegebracht. Ik heb . . .”

Maar wat is dat? Louike huilt. Hij kijkt helemaal niet naar het boek en snikt: „Vader is weg, de hele dag al.”

Doch dan opeens zijn er zware stappen op het dek. Hertha blaft

woedend. Is het de stroper? Neen, het is een vreemde heer. Hij kijkt eens naar Louike. Hij kijkt ook naar Evert en schraapt zijn keel.

„Zo, zo,” zegt hij, „heeft Louike visite? Ja, hoe weet ik nu, dat jij Louike heet hè? Dat heeft je vader me verteld. Hij is bij ons en zal daar wel een poosje moeten blijven.”

Louike kijkt met grote angstige ogen naar de vreemde heer.

„Maar dan ben ik alleen, helemaal alleen. Neemt u mij dan ook mee.”

„Er komt straks een auto om je te halen, kereltje. Je gaat een poosje naar het ziekenhuis.”

„Is vader daar dan ook?”

„Nee ventje, dat hoor je allemaal later wel. Je vader blijft een poosje weg. Zou je 't niet fijn vinden, als je weer helemaal beter was, als je vader terugkomt? Och kijk, daar is de ziekenauto al. Nee, niet huilen, jongetje. Je vriendje komt je vast en zeker bezoeken en je vader zal je schrijven.”

Er komt een vriendelijke verpleegster, die Louike naar boven draagt. Ze zegt, dat Louike naar het ziekenhuis Elim gaat en dat Evert hem daar mag komen opzoeken.

Evert wil naar boven gaan, maar de heer houdt hem tegen. Evert moet vertellen, hoe hij ertoe gekomen is Louike op te zoeken. Hij zegt ook, dat hij van de politie is en dat Louikes vader gevangen genomen is.

Wanneer hij alles verteld heeft, zegt de heer, dat Evert zijn belofte moet houden en naar het ziekenhuis moet gaan, want dat Louike de eerste tijd wel erg verdrietig zal zijn.

Evert holt naar huis. Hij is blij en verdrietig. Blij omdat hij Hertha terug heeft en nu alles mag vertellen tegen vader en moeder.

O, wat zetten die een grote ogen op, als Evert daar opeens Hertha weer bij zich heeft. Hijgend doet hij het hele verhaal: wat Dries gezegd heeft, de bedreigingen van Arie en zijn meelij met Louike.

„En wat moest je met die kinderbijbel, die je daar bij je hebt?”

„O die . . . nou ja . . . Louike wist niets af van de Here Jezus.”

Evert komt niet uitgepraat. Hij vertelt ook, dat Jaap boos op hem is en de boekhandelaar vindt dat helemaal niet zo verwonderlijk.

„Jaap vond natuurlijk, dat jij heel raar deed. Je wilde hem niets meer vertellen en je ontweek hem in plaats dat je naar hem toe ging. Weet je wat? Je eet een paar boterhammen en je gaat onmiddellijk naar je vriendje toe om hem alles te vertellen.

Evert doet wat zijn vader hem aanraadt. O, wat is die Jaap verwonderd, als zijn oude vriendje daar aan komt rennen met de verloren gewaande Hertha. Eerst is hij nog wel even strak tegen Evert, maar als hij naar zijn verhaal geluisterd heeft, begrijpt hij alles wel. Hij is zo blij, dat de hond terug is, maar nog fijner vindt hij het, dat hij zijn vriendje terug heeft.

„Jij gaat ook een keer mee naar 't ziekenhuis, hè Jaap?” zegt Evert. „Louike is zo'n aardige jongen.”

Evert houdt zijn belofte. Hij gaat naar het ziekenhuis, maar Louike is nog erg verdrietig. Hij kijkt niet naar de druiven, die mevrouw Groeneveld voor hem meegegeven heeft en ook niet naar de Bijbel.

Maar de droefheid van Louike duurt niet lang. Alles is zo heerlijk in het ziekenhuis. Hij krijgt nu brieven van zijn vader. Die vertelt daarin, dat hij weer wil gaan werken voor zijn jongen en dat hij moet zorgen, dat hij beter is, als vader thuiskomt.

Meent Arie de stroper, dat hij niet meer wil stropen? Dat hij wil werken? Hoe zal hij zijn goede voornemens ten uitvoer kunnen brengen? Dat kan alleen als God je helpt. Dan moet je Hem bidden om kracht. Maar Arie, de stroper, kent de Here Jezus niet, kent God niet.

Louike leest ijverig in de kinderbijbel. Zal hij in de Here Jezus gaan geloven en ook zijn vader over Hem vertellen? Zal ook de

stroper gaan geloven? Allemaal vragen, die een mens kan stellen en die de Here Jezus alleen zeker weet.

Maar als je God liefhebt, moet je proberen je naaste te helpen. De dokter en de ouders van Evert praten met elkaar. Dokter zegt, dat Louike beter zal worden.

Arie krijgt vier maanden gevangenisstraf. Wat zal er moeten gebeuren om Louike en zijn vader te helpen?

HOOFDSTUK 15

Slot

Daar komt Mietje aan met haar hondegezin. Het is voor de laatste keer, dat ze op stap is met Wally en de drie pleegkinderen. Nu, als Wally kon praten, zou ze misschien zeggen, dat ze maar blij is, dat ze die wilde robbedoezen kwijtraakt. Stuk voor stuk zijn ze haar boven het hoofd gegroeid en ze hebben haar finaal uit haar mand gedrongen.

Mietje merkt het wel. Ze zegt: „Stil maar, Wally, vanavond zijn we weer samen, hoor. Vanavond hebben Hector en zijn broertjes een eigen dak boven het hoofd.”

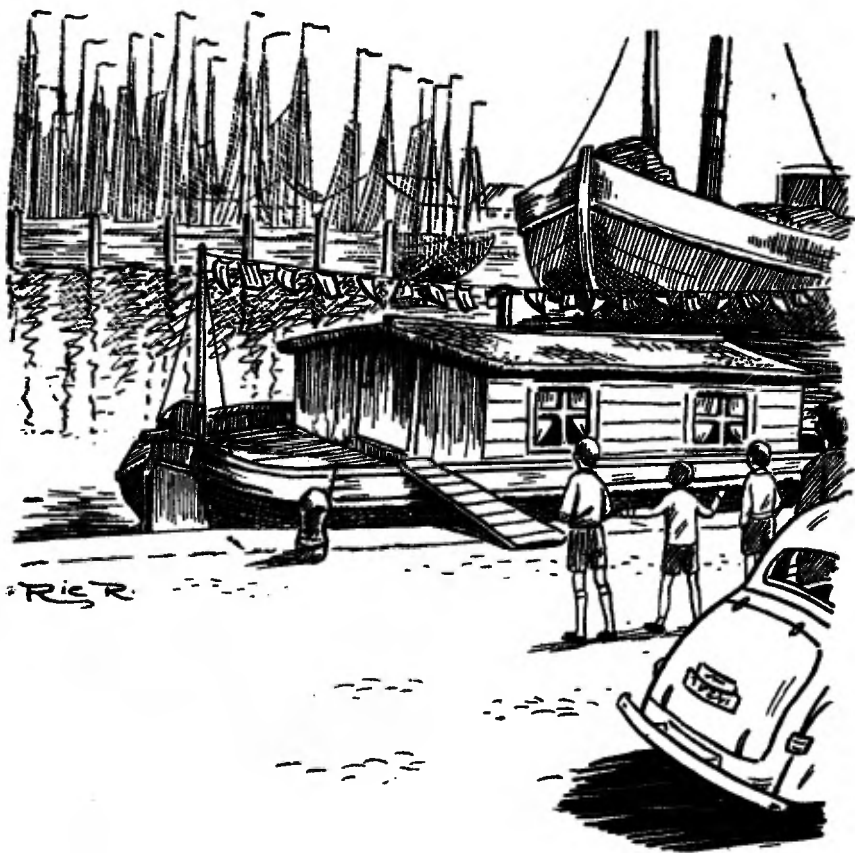
Mietje is op weg naar de boekhandelaar om daar twee van de hondjes af te leveren.

„Hector breng ik nu direct weg,” zegt ze. „En Jaap van de dokter krijgt zijn hondje vandaag ook nog.”

Dan stapt ze met Wally en haar laatste pleegkind naar de haven. Daar ligt een schip, dat met vlaggetjes versierd is. Is het een nieuw schip?

Neen hoor, het is geen nieuw schip. Het is de oude woonark, die opgekalfaterd is. Kijk, hij draagt nu een naam ook. Hij heet Louike. Het staat met witte letters op de boeg geschilderd.

Met een zwartgelakt stevig trapje kun je in de kajuit komen en daar staat een wit ledikant met een hagelwit bed. Een keurig

tafeltje, een paar krukken, nieuw serviesgoed. En in de kombuis staan bussen gevuld met suiker, koffie en thee.

Tegen drie uur zijn er heel wat Zeewijckers aan de haven. Geen wonder, Louike zal terugkomen naar de woonark. Hij is helemaal beter. Vanavond, als het donker is, zal Arie ook thuis zijn. Dat weten de Zeewijckers niet.

Ja, Arie komt uit de gevangenis en er zijn mensen, die hem zullen proberen te helpen met zijn goede voornemens. Die hebben geld bijeengebracht. Oude Maarten heeft de mensen opgezocht

en hun gevraagd de beurzen te openen. Want Maarten is eerder thuisgekomen, dan verwacht kon worden.

„Ik ben te oud om te varen,” heeft hij gezegd. „Ik heb het zilte nat geroken en dat heeft me deugd gedaan, maar nu ga ik naar mijn huisje in de duinen terug en ik vind het verdrietig voor Evert, maar ik neem Hertha weer mee.”

Ja, en toen had oude Maarten het verhaal van Evert en Jaap gehoord. Och, och, wat hadden de jongens hem veel te vertellen gehad. Van de jonge hondjes, die geboren waren; van Wally, die zich over de jongen van Hertha had ontfermd; van Louike en Arie de stroper. De jongens kwamen niet uitverteld.

Oude Maarten had eens aan zijn pijpje getrokken en Hertha gestreeld, die tegen zijn been aangedrukt zat.

„’t Is weer gauw grote vakantie, jongens. Ik heb een pracht karweitje voor jullie. Informeren jullie eens wanneer Louike ontslagen zal worden uit het ziekenhuis.”

„Hij is eigenlijk al beter. Hij mag blijven tot zijn vader uit de gevangenis is teruggekomen. Met september zal dat zijn.”

„Al goed, al goed,” zei Maarten. „Dat woord gevangenis moeten de Zeewijckers maar zo vlug mogelijk vergeten. We moeten aan ’t werk, jongens.”

En ze waren aan het werk gegaan. Maarten en wat zeelieden-aan-de-wal hadden de roest weggebikt en het schip gemenied. En Jaap en Evert hadden geschrobd en gepoetst en geschilderd tot hun haren en neus onder de verf zaten. Andere dorpingen hadden geld bijeengebracht voor meubilair en beddegoed en zo wachtte er een schip, dat er splinternieuw uitzag op Arie en Louike.

Ha, daar is de auto van de dokter. Louike springt eruit met Jaap en Evert. Louike blijft even staan en kijkt met grote verwonderde ogen naar het schip. Is dat hun oude schuit?

Ze gaan naar beneden en als ze nog maar even daar zijn, komt Mietje met haar Hector.

„Is dat heus voor mij? Mag ik hier wonen?”

Evert en Jaap houden Louike gezelschap tot Arie thuiskomt. Ze blijven niet bij het weerzien van vader en zoon. Ze wachten aan dek tot hij naar boven komt.

„Laten jullie Louike nooit meer alleen,” zegt hij. „Hij zal met jullie mee naar school gaan.”

Dan gaan Evert en Jaap naar huis. Daar wachten de jonge honden.

„Ik ben blij, dat je thuis bent,” zegt moeder Groeneveld. „Dat speelse ding zet overal zijn tanden maar in.”

Jaap vindt Sneeuwwitje, de poes, en zijn hondje in één mand liggen.

En Mietje en Wally zijn weer alleen. Op de tafel staat een grote taart met drie suikeren hondjes. Met witte letters is erop te lezen: Voor Wally, van haar drie pleegkinderen.

De taks geeuwt verveeld. Zij vindt het helemaal geen leuk grapje. Zij houdt niet van zoetigheid. Zij heeft veel meer aan het botje, dat Mietje hem extra gegeven heeft.

„Ondank is 's werelds loon,” denkt zij. „'t Valt niet mee om drie pleegkinderen groot te brengen, die je stuk voor stuk boven het hoofd groeien. Als 't weer eens voorkomt . . .”

Maar neen, dat zal wel niet meer gebeuren, want zo heel vaak gebeuren zulke dingen niet.

Doch als ze gebeuren en als er een jongen of meisje is, dat niets van de Here Jezus afweet, dan is het te hopen, dat er altijd iemand is om hem of haar te vertellen van de Heiland.